

**NAMMINERSORLUTIK OQARTUSSAT
(GRØNLANDS SELVSTYRE)**

**2013-mi ukiumoortumik naatsorsuutit
kukkunersiorneqarnerannit nalunaarussiaq**

1. Imarisai

	<u>Qupp.</u>
1. Ukiumoortumik naatsorsuutit	951
2. Kukkuersiuinermik ingerlassimasamik eqikkakamik naliliineq	952
3. Ukiumoortumik naatsorsuutitut kukkuersiuikkanut oqaaseqaatit	954
3.1 Siusinnerusukkut kukkuersiuinermi nalunaarusianik misissuineq	955
4. Pissutsit nalinginnaasut	956
4.1 Kukkuersiuinermi suleriaaseq atorineqartoq	956
4.2 Peqquserluuteqartoqarsinnaanera pillugu pisortanik oqaloqateqarnerit	957
4.3 2013-mi sulileriaatsinik atorineqartunik illullu iluani nakkutilleeriaatsinik kukkuersiuineq	958
5. Ukiumoortumik naatsorsuutitut kukkuersiuineq	965
5.1 Ukiumoortumik naatsorsuutit – ileqqoreqqusat piumasagaataasut	965
5.2 Ukiumoortumik naatsorsuutit – Nalunaarusiaq	965
5.3 Ukiumoortumik naatsorsuutit – Pisortat uppersaallutik atsiugaat	966
5.4 Ukiumoortumik naatsorsuutit – Naatsorsuusioriaaseq atorineqartoq	966
5.5 Ukiumoortumik naatsorsuutit – IST-aningaasartuutit nalunaarsorsimanerat	967
5.6 Ukiumoortumik naatsorsuutit – Oqimaaqatigiissitsinermi aningaasartuutit nalunaarsimanerat	973
5.7 Ukiumoortumik naatsorsuutit – piginnaatitaaffiit pisussaataaffiillu	981
6. Immikkoortortaqaqfinnik kukkuersiuinermi oqaaseqaatit	982
7. Inatsisinik- misissueqqissaarluni kukkuersiuineq	983
7.1 Aningaasaliissutinik nakkutilliineq	983
7.2 Illuutit pigisat nalunaarsorsimaffiat	984
7.3 Pequtit pigisat nalunaarsorsimaffii	984
7.4 Eqqumiitsulianik kusassaateqarneq	985
8. Pisortat ingerlatsiviinik kukkuersiuineq	985
8.1 Pisortat ingerlatsiviinik peqqissaarnerusumik kukkuersiuineq	985
9. Paasissutissiissutit allat	986
9.1 Pisortat naatsorsuutitut uppersaanerat	986
9.2 Pissutsit iluarsiiigineqarsimangitsut paasisat allattorsimaffiat	986
9.3 Suliassat allat	986
10. Kukkuersiuinerup siunertaa, ingerlannera, annertussusaa akisussaaffinnillu agguataarineq	987
11. Uppersaaneq	987
Ilannugsaq 1 – Naatsorsuinermit takussutissiat	988
Ilannugsaq 2 – Ukiup ingerlanerani kukkuersiuisut nalunaarutaasa takussutissartaa aamma – uppersaanerit il.il.	993

Ilanngussaq 3 - Kukkunersiuinerup siunertaa, ingerlannera, annertussusaa akisussaaffinnillu agguataarineq	996
Kukkunersiuisup nalunaarusiornera	999

Ukiumoortumik natsorsuutit pillugit kukkunersiuisut nalunaarusiaat

1. Ukiumoortumik naatsorsuutit

Namminersorlutik Oqartussat ukiumoortumik naatsorsuutaannik Naalakkersuisunit saqqummiunneqartunik kukkunersiuisimanerput naammassivarput.

Ukiumoortumik naatsorsuutit uagutsinnit kukkunersiukkanut ilaapput quppernerit 1 –miit 20 –mut, kisitsisinik pingaarnernik makkuninnga takussutissiisut:

	2013 <u>mio.kr.</u>	2012 <u>mio.kr.</u>
Ingerlatsinermit, sanaartornermit taarsigassarsisitsinermit angusat (IST- angusat)	-71	65
Pigisat nalillit	8.054	8.411
Oqimaaqatigiissitsinermit konto	-5.755	-5.940
Ungaluutit iluaniittut isumaqarput sinneqartoorutit.		

Ilanngussaq 1 –mi takussutissiaq erseqqinnerusoq innersuussutigineqarpoq.

2. Kukkuersiuiinermik ingerlassimasamik eqikkakamik naliliineq

Kukkuersiuiinermut naggasiullugu kukkuersiuisimanermut uppersarsaalluni atsiornermut ilanngullugu ukiumoortumik naatsorsuutitut imaattunik ilanngussivugut.

”Kukkuersiuisartup arlaannulluunniit attuumassuteqanngitsup uppersarsaalluni atsiugai”

Inatsisartunut

Ukiumoortumik naatsorsuutitik uppersarsaalluni atsiorneq

Nunap karsiata ukiumoortumik naatsorsuutaanik ukiumut naatsorsuuseriffiusumut 1. Januarimiit – 31. decemberimut 2013 –mut atuuttunik kukkuersiuiinermik ingerlatsisimavugut, makkua ilaapput nalunaarussiaq, naatsorsuutitik uppersarsaalluni atsiorneq, naatsorsuusioreaaseq atorneqartoq, angusanik naatsorsuusiorneq, oqimaaqatigiissitsineq, ukiuni kingullerni pingasuni angusat pisinnaatitaaffiusinnaasullu. Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussat naatsorsuuseriveqarnerat il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu ukiumoortumik naatsorsuutit suliarineqartarnerat.

Ukiumoortumik naatsorsuutit pillugit Naalakkersuisut akisussaaffii

Ukiumoortumik naatsorsuutit eqqortumik takussutissiisut, Kalaallillu Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussat naatsorsuuseriveqarnerat il.il., pillugit Inatsisartut inatsisaannut naapertuuttumik suliarineqarsimanissaat Naalakkersuisut akisussaaffigaat, aammattaaq illup iluani kukkuersiuiilluni nakkutilliisarnissaq Naalakkersuisut akisussaaffigaat, tamanna Naalakkersuisut pisussaaffittut pisariaqartutut isigaat pissutigalugu ukiumoortumik naatsorsuutit suliarineqarnissaannut paasissutissanik kukkuneqarpallaartunik paasissutissiisanninnissaq pisariaqartutut isigineqarmat, matumani peqquserluttoqarsimanera kukkusoqarsimaneraluunniit apeqqutaatinneqanngilaq.

Kukkuersiuisup akisussaafia

Uagut kukkuersiuisimanerput tunngavigalugu ukiumoortumik naatsorsuutit pillugit naliliinerput ersersissallugu uagut pisussaaffigaarput. Kukkuersiuisarneq pillugu nunani tamalaani pitsaassusissanik piunasaqaatit atuuttut tunngavigalugit, taamatuttaaq kalaallit nunaanni kukkuersiuisarneq pillugu inatsisitigut piunasaqaataasut tunngavigalugit, kukkuersiuisimanerput ingerlassimavarput. Tamatumani piunasaqaataapput, ileqqorissaarnissamik piunasaqaatit malissagigut kiisalu kukkuersiuiinissatsinnik pilersarusiornitta ingerlatsinittalu isumannaannerpaaffissaa anguniarlugu, ukiumoortumik naatsorsuutitut paasissutissanik kukkuneqarpallaanik paasissutissiisoqannginnissaa pillugu.

Kukkuersiuiinermut ilaapput kukkuersiuiinermi iliuutsit atorneqartartut ukiumoortumik naatsorsuutitini paasissutissat kisitsisillu eqqortut kukkuersiuiinermi uppersarsarnissaat anguniarlugu. Kukkuersiuisup naliliinera apeqqutaalluni kukkuersiuiinermi iliuutsit atorneqartussat toqqarneqartarput, tassunga ilaapput ukiumoortumik naatsorsuutit suliarineqarnissaannut paasissutissanik kukkuneqarpallaartunik paasissutissinneqarsimasinnaanerup navianartoqarsinnaaneramik naliliisinnaanissaq, matumani peqquserluttoqarsimanera kukkusoqarsimaneraluunniit apeqqutaatinneqanngilaq. Navianaateqartoqarneramik naliliinermi kukkuersiuisup ikiortigerusussinnaassavaa illup iluani naatsorsuutitik nakkutilliisut, ukiumoortumik naatsorsuutit eqqortumik takussutissiisut suliarineqarnissaannut naleqquttumik attuumassuteqartut. Matumani siunertaq tassaavoq, kukkuersiuiinermi atukkat aallaavigalugit iliuutsinut tulluurtut ilusilersorneqarnissaat, tamannali illup iluani naatsorsuutitik nakkutilliinerup pitsaassusaa pillugu naliliinertut ersersitsinerunngilaq. Aammattaaq kukkuersiuiinermut ilaapput, Naalakkersuisut naatsorsuutitik suleriaasissatut toqqarsimasaat tulluurtuunersoq pillugu nalilersuiffigissallugu, Naalakkersuisut naatsorsuutitut tunngatillugu naammaginarumik missingersuisimanersut kiisalu ukiumoortumik naatsorsuutitik ataatsimoortumik saqqummiussinerat naliliiffigissallugu.

Uagut isumaqarpugut, kukkunersiuinermut uppernarsaat angusimasarput naammattoq naliliinitsinnullu tunngavigissallugu tulluartuusoq.

Kukkunersiuisimaneq oqaaseqaateqarnissamut tunngavissarsiffiusimangilaq.

Naliliineq

Uagut isumaqarpugut, Namminersornerullutik Oqartussat naatsorsuuseriveqarnerat il.il., pillugit Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu ulloq 31. December 2013 aallaavigalugu nunap karsiata pigisai nalillit, akiligassat aningaasartuutillu aningaasaqarniarnikkullu inissisimaneq pillugu ukiumoortumik naatsorsuutit eqqortumik takussutissiisut.”

3. Ukiumoortumik naatsorsuutitut kukkunersiukkanut oqaaseqaatit

Soorlu qulaani takuneqarsinnaasoq, ukioq 2013-mut Nunap karsiata naatsorsuutai oqaaseqaatitaler-nagit saniatigulluunniit paasissutissiinertaqanngitsumik atsiorlugit uppersarsarsimavagut.

Tamanna ima paasisariaqarpoq, Nunap karsiata naatsorsuutai ataatsimut isigalugit eqqortumik takus-sutissiisut Nunap karsiata naatsorsuutitigut tunngaviusumik suleriaasia eqqarsaatigalugu – qaffasissu-sissallu aalajangersimasup iluani, naatsorsuutitik atuartussap naatsorsuutitik naliliisinnaanissaanut pingaaruteqarpoq.

Tulliuttuni immikkoortuni soorlu takuneqarsinnaassasoq, taamaattoq susassaqaqarfinni arlalinni, allaffis-sornikkut ingerlatsineq suli nukittorsaavigineqarsinnaasoq, soorlu aamma naatsorsuutini kukkunernik pingaaruteqarpallaanngikkaluartunik paasisaqarsimasugut.

Pissutsit taakkua imatut eqikkarneqarsinnaapput:

Nr.	Siunnersuut	Innersuussineq
1.	Suleriaatsinik allaaserisanik suliaqarnermi periusissanik inatsisinik sukaterineq	4.3.4
2.	Aqutsisut ukiumut naatsorsuutitik atsiorneranni naleqqussaaneq	5.3
3.	Nuussinermi inatsisinik, isumannaallisaanermi periutsinik aamma natsorsuineri periutsinik suliaqarnermi angusanik pitsaanerusunik nalunaarusiorneq	5.4
4.	Illup iluani nakkutilliinermi akissarsiat allattorsimaffiata pingaassusaanik sukaterineq	5.5.4
5.	Akilerartarnermut aqutsisoqarfimmut aningaasaqarnermut systeminik, akissarsiat pillugit systeminik nalunaarutinillu naligiissaanerit isiginiarneqarnerulernissaat	5.5.4
6.	Aningaasaatit tigorianaat naligiissarneqarneraanik annertunerusumik isiginiarneqarnerulernissaat	5.6.1
7.	Ukiup ingerlanerani taarsigassarsititsinermi nalunaarsuutini ingerlaavartumik naatsorsuinerit naligiissaanerillu	5.6.5
8.	Ingerlaavartumik pisiffigisartakkanut akiitsunik suliaqarnermi suli pitsanngorsaaniisaq	5.6.11
9.	Aningaasaliissutinik nakkutilliinermi malittarisassanik sukaterineq - tassunga aamma ilanngullugu aningaasanik atuinerusimaneq pillugu sooq paasissutissanik pissarsinissamik periaffissaqarsimanngitsoq	7.1
10.	Pigisanik nalunaarsuineri inatsisinik naleqqussaaniissamut periarfissanik isumaliuteqarnissaq	7.3
11.	Suliniutinut naatsorsuutitut tunngatillugu piffissamik nalunaarsuineq uppersarsarsanerlu	Ilanngussaq 2

3.1 Siusinnerusukkut kukknersiainermi nalunaarusianik misissuineq

Ukiuoorutimik naatsorsuutit kukknersiorneqarnerannit nalunaarusiarput 17. Juni 2013 –meersumut pillugu Naalackersuisut oqaaseqaatigisimasaat misissorsimavagut, soorlu aamma 2012 –mut Nunap karsiata naatsorsuutaasa akuersissutigineqarnissaat pillugu Inatsisartut-aalajangiiffigisassaatus siunnersuut pillugu Kukkersiainermut ataatsimiitsitaliap isumaliutissiissutigisimasaa misissuataarsimagipput.

Taakkunanga misissuataarisimanerput annertunerusumik oqaaseqaateqarnissamut annertunerusumilluunniit misissueqqinnissamut uagutsinnut tunngavissarsiffiusimangillat.

4. Pissutsit nalinginnaasut

Ukioq 2013-mut Namminersorlutik Oqartussat ukiumoortumik naatsorsuutaannik kukkunersiuineq ingerlanneqarsimavoq Namminersornerullutik Oqartussat naatsorsuuseriveqarnerat il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 23., 3. november 1994-meersumi § 5 aamma § 6 naapertorlugit kukkunersiuineq ingerlanneqarsimavoq.

Aammattaaq kukkunersiuinerup siunertaa, ingerlanneqarnera annertussusaalu pillugit kiisalu Namminersorlutik Oqartussat uagullu akornatsinni akisussaaffinnik agguataarisimanerit pillugit ilanngussaq 3-mi erseqqinnerusumik nassuiaateqarfigisimavagut.

4.1 Kukkunersiuinermi suleriaaseq atorpeqartooq

Inatsimmi aalajangersarneqarsimasut aallaavigalugit kukkunersiuinissarpulu pillugu isumaqatigiissut kukkunersiuisarnermilu ileqqussat pitsaasut aallaavigalugit kukkunersiuinermi suliasap imarisaanik annertussusaanillu nalilersuisimanigut ingerlassimavagut.

Illup iluani nakkutilleeriaatsimik pissusissamisut ingerlalluartumik naatsorsuutinillu nalunaarsueriaatsimik tutsuiginartumik aaqqissuussisoqarsimanissaa naatsorsuutigalugit kukkunersiuinermi aallaavittut toqqammaviupput. Tamanna ima paasisariaqarpoq, nakkutilliveqarfiit pingaarnerit aaqqissuussaanikkullu sinaakkusiussimasat aqutseriaatsinut nakkutilleeriaatsinullu ingerlalluartunut tapertaaluartut, sulianillu ingerlatsivinni ataasiakkaani illup iluani nakkutilleeriaasissanik nassuiaasoqarsimanagera taakkunanngalu piviusunngortiterisoqarsimanerup kingunerisimavaa, annertuallaamik kukkusoqarsinnaanerata navianaateqarnera, akuerineqarsinnaasumut annikillisarneqarsinnaasimanagera.

Piomasagaat tamanna, ukiut siuliini pisimasut assigalugit, Namminersorlutik Oqartussaqaarfiup ataani immikkoortortaqaarfinit tamanit tamakkiivissumik eqquutsinneqartarsimanngilaq, taamaattumillu piomasagaat tamanna eqquutsinneqartarsimasuuppat, kukkunersiuinitta annikinnerunissaraluatsinniit tamakkiinerusumik kukkunersiuinerput ingerlattariaqarsimavarput.

Namminersorlutik Oqartussat Naalakkersuisoqarfiini, aqutsiveqarfiini suliffeqarfiinilu kukkusoqarsimasinnaaneramik ilimanartoqarnerisooq aaqqissuussaasumik misissuisimaneq tunngavigalugu kukkunersiuinissaq pilersaaruseriorlugulu ingerlanneqartarpoq, taamaaliluni ukiumoortumik naatsorsuutinut nalunaarsukkat, Namminersorlutik Oqartussatassaqaarfiup immikkoortui aaqqissuussaasumik naatsorsuuserinermik- nalunaarsuinermillu suliallit kiisalu suleriaatsini allani, annertuumik kukkusoqarsinnaaneramik ilimanaatillit pingaarnerutillugit misissuiffigineqartarlutik.

Tamatuma aammattaaq malitsigaa, Namminersorlutik Oqartussaqaarfiup immikkoortortaqaarfiinut pingaarnernut tamanut, immikkortortaqaarfiit qitiusut, sulianik arlalippassuarnik sullissinermik ingerlatsiffiusut pulaarlugit kukkunersiuivigisaratsigit, taakkununga ilaapput ASA (Naatsorsuuserivik) aamma ASA (Akissarsiat), Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik (AKA) aamma Digitalinngortitsinermut

Aqutsisoqarfik. Taakkua saniatigut aallaavittut oqaatigalugu ukiut tamaasa Naalackersuisoqarfiit pulaarneqartarput, soorlu aamma Namminersorlutik Oqartussaqaarfiup ataani immikkoortortaqaarfiit piomasaaqaataasunik kukkunersiuukkanik ingerlatsinerminnut naatsorsuuteqartussaataasut (Inussutisarsiornermik ilinniartoqarfiit suliffeqarfiillu killilimmik aqunneqartut) ukiut tamaasa misissuiffiqineqarlutik pulaarneqartut.

Immikkoortortaqaarfiit allat paarlakaallugit tulleriarinissamik pilersaarut malillugu misissuiffiqineqartarput, taanna Namminersorlutik Oqartussaqaarfimmiup illup iluani nammineq kukkunersuisoqarfianit ataqatigiissaarneqarluni ingerlanneqartarpoq.

Kukkunersiuinerput ilanngussat (bilagit) nussuinerilluunniit allagartaannik tamavinnik misissuinikkut pineq ajorpoq, kisiannili misiliutinik tigusillattaarnikkut naatsoruuserinerup ukiumoortumillu naatsorsuutit uppersusaasut uppersaasorsorniarneqartarput. Tassunga tunngatillugu Illumi namminermi kukkuneriuilluni nakutillineq misiliiffigisarparput, ukiumoortumik naatsorsuutinik kukkuneriuinitsinni pisariaqarsorisarput naapertorlugu.

Kukkunerisuisarnerup siunertaa, pilersaarusiorneqartarnera ingerlanneqartarneralu pillugit ilanngusaq3-mi erseqqinnerusumik nassuiaafigereernikuuarpurput.

4.2 Peqquserluuteqartoqarsinnaanera pillugu pisortanik oqaloqateqarnerit

Kukkunersiuinissatsinnik pilersaarusiornitsinnut atatillugu Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfimmik (ASA) peqquserluuteqartoqarsinnaaneranik ilimanartoqarsinnaanersoq pillugu oqaloqateqarsimavugut.

Tassani pisortat ilisimatippaatigut namminneq naliliisinnaanertik malillugu peqquserluuteqartoqarsinnaanera ilimanassusaa annikitsuaraannaasoq, Namminersorlutillu Oqartussaqaarfiup nakkutillinera pitsaasuumik ingerlatsimmat, ukiumoortumik naatsorsuutinut tunngatillugu annertuumik kukkusooqarsinnaanera ilimanartoqarsinnaaffii qulajaaffiqineqartartut, tassunga ilaavoq peqquserluuteqarnerq peqqutigalugu kukkusumik paasissutissiisinnaaneq. Aammattaaq pisortat ilisimatitsisutigaat, peqquserluuteqarnermik imaluunniit peqquserluuteqarsimanermik ilimatsaassisimanermik tungavillimmik annertunerusunik ilisimasaqaratik.

Isumaliuutigineqartariaqarpoq nalorninaatillit pillugit aaqqissuussaanagerusunik aqutsisoqarnissaa, taamaasilluni navianartorsiorfusinnaasunik paasiniaalluni qulaajaaniarlunilu aaqqissuussaasumik suleriaaseqarnermik. Taamaattoqartillugu pisortat tigussaasumik tunngavilersukkanillu uppersaataissaqarsinnaanerussapput.

Oqaatigissavarput, ukiumoortumik naatsorsuutinik kukkunersiuinitsinni peqquserluuteqarsimanermik tunngavillinnik kukkunernik nassaarsimanginnatta.

4.3 2013-mi sulileriaatsinik atorneqartunik illullu iluani nakkutilleeriaatsinik kukunersiuineq

Pisortat akisussaaffigaat, illup iluani namminermi nakkutilleeriaatsinik suleriaatsinillu aaqqissuussisoqarsimallunilu piviusunngortiterisoqarsimanissaa, ukiumoortumik naatsorsuutitut nalunaarsuinermit nalunaarusiornermilu eqqortumik takussutissiissusiornermut naammattumik tapertaasinnaasunik kiisalu peqquserluuteqartoqaratarsinnaaneranut pinaveersaartitsissutaasinnaasunik.

Kukkunersiuinitsinni aallaavittut tunngavigisarpaput, suleriaatsit taamaattut illullu iluani namminermi nakkutilleeriaatsit taamaattut pilersinneqarsimanissaat malinneqarsimanissaallu – taamatullu suleriaqartorsimansoq pillugu misiliuteqarfigissallugu, kukkunersiuinitsinni suliat pingaruteqarnerit ilagaat.

4.3.1 Naatsorsuuserinermi atuagaq najoqqutassiaq

Naatsorsuuserinermi atuagaq najoqqutassiaq imaqarpoq najoqqutassianik atuisunullu ilitersuutunik, Namminersornerullutik Oqartussaqaarfiup susassaqaarfiini naatsorsuuserinermut atuuttunik. Kukkunersiuinitsinni nakkutilliinitsinnut ilagitillugu misiliutinik tiguisarpugut, Naatsorsuuserinermi atuakkami najoqqutassiami aalajangersakkat ilumut immikkoortortaqaarfinni malitsinneqarnesut paasiniaarlugu Tamatunnga tunngatillugu oqaaseqaatit immikkoortortaqaarfiit ataasiakkaat naatsorsuutunik nalunaarsuisimanerat pillugu immikkoortumi takuneqarsinnaassapput.

Sinaakutissatigut atugassarititaavoq, Naalakkersuisoqaarfiit aaqqissugaanerat ingerlaavartumik allanngortiteriffiqineqartarnerat. Allanngortiterinerit taamaattut kontotigut pilersaarutitut attuumassutilinnik kukkusisoqarsinnaanerata amigaatinillu pilersitsisoqarsinnaanerata ilimanassusaa amerlanertigut ilimanarnerulersittarpaa – tassunga ilaapput aaqqissuussanit annikinnerusuniit innersuussutit, missingsuutunik allanngortiterinerit, naatsorsuuserinermi maleruaqqusat assigisaallu.

Iltersuinermit atortussianik suliaqartoqarnikuuvoq, tassunga ilaapput ingerlaavartunik pilersaaruserneq, tassungalu attuumassutilinnik eqqaamasassanik nalunaarsuiffinnik, atortussiali taakkua, immikkoortortaqaarfinni ataasiakkaani ilisimaneqarpasinnngillat. Tamannalu tunngavigalugu Aningaasaqarnermut- Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfinnit suliasaqaarfinnik allanngortiterinermit inuit tassunga attuumassutillit attavigineqartariaqartut isumaliutigineqartariaqaraluarpoq ilitersuummullu isiginiarnerulerlutik.

4.3.2 Kukkunersiuinermit avatangiisit pisortallu nakkutilliinerat

Nalinginnaasumik naliliinerput malillugu, Namminersorlutik Oqartussaqaarfiup immikkoortuini nammineq illup iluani nakkutilliineq pilersimavoq, naatsorsuutitut nalunaarsuineq naatsorsuuserinermilu eqqortumik takussutissiineq ingerlaavartumik isiginiarnermut tapertaasunik, taamaalilluni tamanna Namminersorlutik Oqartussat ukiumoortumik naatsorsuutaannik saqqummiinissamut ingerlaavartumik nalunaarusiortarnermut tunngaviissaalluni.

Taamaattorli immikkortorta qarfinni ataasiakkaani suleriaatsit namminerlu illup iluani nakkutilleeriaatsit imminnut malittuaannarneq ajorput. Taamaalilluni tamatigut imaattuaannangilaq, kontonut atuumassutilinnik immikkoortitikkaniq nalunaarsuinerit oqimaaqatigiissitsinerillu ingerlaavartumik suliarineqartuaannarneq ajorsimapput, tamatumalu kingunerisarpaa ingerlaavartumik nalunaarsuinerup pitsaassusissaanik apparsaaneq. Tamatumunngalu peqatigitillugu suliaasaqarnerulernermik tamanna kinguneqartarpoq – oqimaaqatigiissitsinissamut malinnaatitsinissamullu – ukiumoortumik naatsorsuutinik saqqummiussinissamut tunngatillugu, pissutigalugu oqimaaqatigiissitsinerit immikkoortitaakanillu nalunaarsuinerit suliarineqartarneri tassunga atuumassuteqarmata.

Tamaattorli uagut naliliinerput malillugu immikkoortorta qarfiit aningaasaqarnikkut ineriartorneq ingerlaavartumik malinnaaffigisaraat isumaqarpugut – pisariaqartinneqaraangallu pisariaqartinneqartoq malillugu naqqiissuteqartarlutik.

4.3.3 Naatsorsuuserinermi maleruaqqusat

Immikkoortorta qarfiit naatsorsuuserinermik ingerlaqartartut tamarmik namminneq atugassaminnik naatsorsuuserinermik maleruaqqusamik suliaqarsimassapput, taannalu ukiut tamaasa nutarterneqarsimalluni illumi namminermi kukkunerisuisoqarfimmuq qaammat martsit naatinnagu nassiunneqarsimasassaaq. Naatsorsuuserinermi maleruaqqusani pingaarutillit ilagaat, sulisut isertitanut aningaasartuutinullu tunngasunik aalajangiisinnaatitaallutillu uppersaallutik atsiortuusinnaasut allattorsimaffiat.

Uagut naliliinerput malillugu tamanna naammaginatsumik ingerlanneqarpoq.

Taamaattorli pisuni ataasiakkaani naammattuugaqarsinnaasarpugut – pingaartumik pisuni immikkoortorta qarfiit aqqiussusaaneriniq allangortiterinerup nalaani – piffissap ilaani immikkoortorta qarfiit namminneq naatsorsuuserinermiinnut maleruaqqusaratik ingerlasunik.

4.3.4 Sulianik ingerlatseriaatsit illullu iluani nakkutilliinermik allaganngorlugit nassuaatit

Naatsorsuuserinermi maleruaqqusaliaq naapertorlugi sulianut ingerlatanut arlalippassuarnut tunngatillugu taakkunani suleriaatsit allaganngorlugit uppersaasarsorneqarsimasassapput. Taakkunani maleruagassat saniatigut, suliat pitsaasumik assigiiaartumillu naammassineqartarsimanissaat kiisalu ingerlatsinermi sulisorisanik taarsiisoqartillugu suleriaatsinik allannguisoqartannginissaa pingaaruteqartorujussuupput.

Sulianik ingerlatseriaatsit pillugit allaganngorlugit nassuaatit tamatigut pigineqartuaannangillat.

Tassunga tunngatillugu siunnersuutigissavarput, maleruaqqusaniq taakkunanga suliaqartoqartarnissaa pillugu qitiusumit akisussaasuniit sukateriffigineqaqqullugu.

4.3.5 Naatsorsuuseriveqarfinnik qitiusumut katersuutsitsineq

Namminersorlutik Oqartussaqaarfiup naatsorsuuseriveqarfii arlallit ASA-mut (Naatsorsuuseriveqarfik) katersuutsinneqarsimapput, tassangaanniillu Namminersorlutik Oqartussaqaarfiup immikkoortortaqaarfiinut allanut sullissillutik. ASA (Naatsorsuuseriveqarfik) immikkortortaqaarfiillu ataasiakkaat akornanni suliassanik agguataarisimaneq malittarisassat isumaqatigiissutit assigiinngitsunik marlunnik ilusilikkat malillugit aalajangersarneqarsimapput, matumani apeqqutaalluni Namminersorlutik Oqartussaqaarfiup akilersuisitseriaaseq atugaa IRIS immikkoortortaqaarfimmit atorneqarnerseq imaluunniit atorneqannginnerseq.

ASA-p (Naatsorsuuseriveqarfik) qitusumillu ingerlatsiviit suli misigisarpaat, suleriaasissanik aaqqis-suisimanagerit tamatigut kissaat malillugu ingerlajuaannartannginnerat. Taamaattorli eqqoqqissaartumik oqaatigiuminaappoq – kukkunerisuisimanagerput matumani tunngavigalugu – ASA-p (Naatsorsuuseriveqarfik) suleriaasissanik isumaqatigiissut eqquutsissinnaassappagu, immikkoortortaqaarfiit suliassatik iluamik suliarisarsimanninneraat – imaluunniit ASA-p (Naatsorsuuseriveqarfik) suliassani sukka-summik isumannaatsumillu suliarisarsimanninnerai.

Uagut naliliinerput imaappoq, suliassanik isumaqatigiissutit sinaakkutaasa iluanni sulinermik misilit-takkat annertusiartorerat ilutigalugu illuatungeriit tamarmik, ASA-p (Naatsorsuuseriveqarfik) immik-koortortaqaarfiillu suleqatigiinnerat ingerlaavartumik pitsanngoriartortoq. Taamaattorli erseqqissaasoqarnissaanik pisariaqartitsisoqarnerseq naliliiffigisinnaanissaalu siunertaralugit, su-leqatigiinnissamik isumaqatigiissutinik ataatsimoornerusumik nalilersuisoqarnissaata inger-lanneqarsinnaanera eqqarsaatigineqarsinnaavoq.

4.3.6 Akissarsialerviup allaffissornikkut ingerlanneqarnerata qitiusumut katersuunneqarnera

Namminersorlutik Oqartussaqaarfimmi akissarsialerinerup allaffissornertaata ingerlanneqarnera ASA (Akissarsialeriffik) ataatsimut katersuunneqarsimavoq, tassani suliarineqartarput sulilersut- suliun-naartullu allaffissornikkut sullinneqarnerat kiisalu akissarsiassat ingerlaavartumik akiliutigineqartarnerat.

Susassaqaarfimmi matumani aammattaq suleqatigiinnermi unammillernartut naammattoorneqartarput tassa immikkoortortaqaarfimmit qitiusumiit Namminersorlutillu Oqartussaqaarfiup immikkoortortaqaarfiisa allat akornanni suleqatigiinniarnermi – pingaartumik isumaqatigiissutit allaffissornermut tunngasut isumaqatigiissutillu aallaanerusunut tunngasunut tunngatillugu.

ASA (Akissarsialeriffik) Namminersorlutillu Oqartussaqaarfiup immikkoortortaasat allat akornanni – soorlu naatsorsuuserisoqarfimmi suliassat pillugit isumaqatigiissusiap assinganik – isumaqatigiissusi-ortoqarsimannilaq.

Uagut isumarput malillugu eqqarsaatigineqartariaqarpoq, taamaattut ittumik isumaqatigiissusiorqar-nissaa, sulianut ingerlasunut tunngatillugu, suliassat agguataarneqarsimanissaat illuatungeriit akun-nerminni ilisimasaqariaqarmatigit.

4.3.7 Akiliisitsiniartarfiup siertitassaanik ingerlatsinerup qitiusumut katersuunneqarnera.

Akiitsunik pisoqalisunik akiliisitsiniartarfik Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmut ataatsimoortillugu nuunneqarsimavoq. Akiliisitsiniartarnermut pisortaqaqfiup Namminersorlutik Oqartussanut akiitsunik akiliisitsiniarnermik suliaqarnerup saniatigut – aammattaaq kommuninut, Nukissiorfimmut, INI A/S’imut kiisalu pisortaqaqfinnut allanut akiitsunik akiliisitsiniartarnerit suliarisarpai.

Akiliisitsiniartarnermik suliallit 2013 –mi, akiitsunik isertitassaminnik akiliisitsiarlutik periutsiminnik inerisaaqqissimapput, tassunga ilaapput akiligassat/pissat ilanngullugit annertusisamik naatsorsuisin-naatitaanermut pisinnaatitaaffitsik annertusarsimavaat akiliisitsiniartartunillu angasartunik pilersitsi-simallutik, siunertaralugu sinerissami akiitsulinnik akiliisitsiniartarnertik nukittorsarniarlugu.

2013-mi qitiusumik akiliisitsiniartarfik nalilersuiffigalugu ingerlanneqarsimavoq, akiliisitsiniartarfillu aallaqqaammut aallartinnerliulaariarluni maanna pitsaaneruseqarsimavoq ingerlalluarneruseqarsimavoq. Taamaattorli susasaqarfiit arlaqarput suli nukittorsaavigineqarsinnaasut.

4.3.8 Illup iluani Kukkuersiusoqarfiup

Namminersorlutik Oqartussat Illup iluani Kukkuersiusoqarfiup pilersitsisimapput, taanna aaqqis-suussaanikkut Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfiup ataanut inissinneqarsimavoq.

Namminersorlutik Oqartussat Namminermi Kukkuersiusoqarfiup ilaatigut makkua akisussaaffigai:

- Immikkoortortaqaqfiit naatsorsuuserinikkut maleruaqqusaliaat akuerlugillu katersortassallugit
- Immikkoortortaqaqfiit pisattanik nalunaarsugaat misissorlugillu katersortassagaat
- Immikkoortortaqaqfiit kontomik killiffiinik qimaaqatigiissitsinerisa pitsaassusissaat qulakkeeriffi-galugillu katersortassagaat – ukiup ingerlanerani aamma ukiumoortumik naatsorsuutininik saqqum-miinissamut tunngatillugu
- Namminersorlutik Oqartussaqaqfiup ataani immikkoortortaqaqfiit ataasiakkaat pulaarlugit kukku-nersiuivigisassagaat – tassungalu ilaapput ingerlatsiviit aningaasaqarnikkut uninngasuutaat misis-suivigisassallugit, aningaasartuutit toqqartukkat allagartaasa nalunaarsorneqarsimaneri kiisalu akissarsiat akiliutigineqarsimasut toqqartukkat misissuiffigisassallugit
- Qulequttat qanimut erseqqinneruseqarsimavoq toqqartukkat allat misissuiffigineqartarnissaat ingerlatta-sallugit

Illup iluani Kukkuersiusoqarfiup 2013-mut pilersaarutaasunit ikinneruseqarsimavoq immikkoortortarfinnik kukkuersiuillutik pulaagaqarsimapput.

Ukioq 2014-nip aallartinnerani Illup iluani Kukkunersuisoqarfik nutaamik pisortartaarsimavoq – naatsorsuutigineqarporlu taassuma ukioq 2014-mi Illup iluani Kukkunersiuilluni sulineq nukittorsaa-vigiumaaraa.

4.3.9 IT-mik atuineq IT-millu nakkutilliissutit nalinginnaasut

Allaffissornikkut ingerlatsinerup naatsorsuuserinermullu tunngasunik ingerlatsinerit ilarujussui IT iluaqutigalugu ingerlanneqartarput.

Kukkunersiuinerup tamarmiusup ataatsimut ilaatigut tunngavigaa suliffeqarfissuup iluani nakkutilleer-iaatsit atugaasut suliatinnut attuumassuteqartut, tassunga ilaapput assaannarsorluni nakkutilliinermik suliat aamma nakkutilleeriaatsit nammineq imminnut aquttussiat atortorissaarutinit ingerlanneqartut, suliffeqarfimmit atugaasut.

Kukkunersiuinerup atatillugu it-mik nakkutilliissutit arlaqartut kukkunersiorpagut taakkua nalili-iffiginiarlugit ukiumoortumik naatsorsuutinit atorsinnaassuseqarnersut eqqortumillu takutitsinersut, pingaarutilitsigut paasissutissanik kukkusunik ilaqaratik inatsisitigullu piumasaqaatit malillugit ingerlanersut.

It-mik nakkutilliissutit nalinginnaasut uagutsinni tassaapput nakkutilliissutit Namminersorlutik Oqartussani pisortat illup iluani avataanilu pilersissimasaat qarasaasiaqarnermi tunngavissatutut pin-gaartutut taamalu it-mik atuinerup nakkutigilluarnissaanut isumannaallisarsimanissaanullu tunngavis-satut aammalu niuernermi ingerlatat it-mik tunngaveqartut tutsuiginassusaannik qulakkeerinnittus-satut.

Kukkunersiuinerup sammineqarput IT-mik nakkutilliissutit nalinginnaasut arlaqartut atuisunut system-inut taakkulu sulliviinut pingaaruteqartut naliliinerpullu naapertorlugu Namminersorlutik Oqartussat ukiumoortumik naatsorsuutaanik kukkunersiuinerup attuumassuteqartuni ikorfartuutaasussat, tas-sunga ilaapput:

- Aningaasaqarnermut aqutsissut systemi (XAL)
- E-faktureringssystemi (IRIS) (Qarasaasiakkut akiligassanik nalunaarsuilluni ingerlatsivik)
- Aningaaserivitsigut akilersueriaatsit Betalingssystemit (Grønlandsbanken Bank Nordik-ilu)
- Akissarsialerinerup qarasaasiakkut atortorissaarut Lønssystemi (MR Løn)
- Akileraartarnermut allaffissornikkut ingerlatsivik Skatteadministrationssystemi (E-skat – suli mi-sissuiffigisassanngortinneqarnikuunngilaq)

IT- atorlugu nakkutilliissutinik nalinginnaasunik Sulisunut atuisunut atortorissaarusiat ataasiakkaat nakkutilliisinnassusiannik- isumannaassusaasalu qaffasissusaannik nalilersuisinnaasimanngilagut, tamanna kukkunersiuinitsinnut ilaatinneqanngimmat, tassunga ilaapput allaffissornikkut ingerlatsine-rmi nakkutilliissusiat immi aquttumik ingerlasut aamma isersinnaanermut piginnaatitaaffiit naleqquttut sulisut suliaminnik ingerlatsineranni atuisunut atortorissaarusiani.

Namminersorlutik Oqartussaqaarfimmik kukkunersiuinitsinnut atasumik, februarimi 2014-mi, nalinginnaasumik IT atorlugu 2012-mi nakkutilliissutinik IT atorlugu kukkunersiuinermik nalunaarsukkat misissuiffigisimavagut, naliliinerput malillugu ukiumoortumik nalunaarusiap saqqummiunnissaanut ilanngunneqarnissaa tulluartillugu, annertuallaamik kukkusunik paasisutissinnginnersoq inatsisillu tungaasigut piumasaqaatit naapertorlugit eqqortumik takussutissiinersoq takuniarlugu.

Uagut naliliinerput malillugu, nalinginnaasumik IT atorlugu nakkutilliinerit piffissami 01.01.2013 - miit 31.12.2013-mut siunertaq mallillugu ilusilersugaasimanngilaq ingerlanneqarsimananilu. Nalinginnaasumik IT atorlugu nakkutilliinerit kukkunersiorniarlugit toqqartorsimasagut tunngavigalugit, susassaqaarfiit pingaarutillit pitsanngorsaavigineqartariaqartut makkua paasisimavagut:

- MR-Akissarsialerinemilu aqutsinermi (annertusisamik) isissutissanut tunniunneqarsimasunut tunngasut iluarsassiffiusariaqarput isissutissallu tamarmik (aamma siunnersortit avataaneersut) akuerisaasimasariaqarput uppersaateqarlutillu.
- XAL-mi MR-Akissarsialerinemilu isissutissanut isumannaallisaaneq pitsanngorsartariaqarpoq
- IRIS-imi MR-Akissarsialerinemilu ataatsimut atuisoqarneq killilerneqartariaqarpoq
- XAL-imi, IRIS-imi, MR-Akissarsialerinermi aamma e-Akileraarutini qulakkeerneqartariaqarpoq tunisassiorfinnik ineriartortitsisut nakkutigineqarnissaat imaluunniit killilimmik isersinnaanis-saat.

Sanngiissutit isumaqarput inuit amerlavallaartut systeminut paasisutissatullu katersanut pingaartunut isersinnaaneri.

Misissuiffigalugit ingerlassimasatsinniit paasisimasagut innersuussutigullu sukumiisumik nalunaarusiaralugit suliarisimavagut. Nalunaarusiarisimasarput ASA-p (Naatsorsuuseriveqarfik) ulluinnarni aqutsisui peqatigalugit misissuataarsimavarput.

Namminersorlutik Oqartussaqaarfiup it-atorlugu nalinginnaasumik nakkutilliinerup ilarujussua Inu:It-mut isuagisassanngortissimavaa. Suliffeqarfiup, susassaqaarfinnut isumagisassanngortinneqarsimasunut tunngatillugu, nakkutilliinerit isumagisassanngortinneqarsimasut toqqissisimanartumik ingerlanneqarnersut uppersarsinnaajumallugu, avataaneersunik systemimik kukkunersiuisitsimanerup eqqortuuneranik uppersaata atsiugaq, Inu:It' meersoq systemimik kukkunersiuisitsisimanerup uppersaata allaganngorlugu piniarsimavarput.

Systemimik kukkunersiuisitsisimanerup uppersaata allaganngorlugu inu:it'-mut ulloq 24. marts 2014 piniarsimasatsinni inernilunneqarpoq, nalinginnaasumik IT atorlugu nakkutilliissutit, Inu:It-mit isumagineqartut Namminersorlutik Oqartussaqaarfiup serverii attaveqaataalu, pingaarnerusutigut naammaginartumik isumagineqartut.

4.3.10 ERP-systememik nutaamik pisaarneq piviusunngortiterinerlu

Isumaliutigineqartariaqarpoq, ERP-systememik nutaamik pissarsinissaq piviusunngortiterinissarluni eqqarsaatigineqartoq – ilaatigut kommuninik suleqateqarluni.

Aningaasaqarnermut ERP systememik nutaamik atuilersitsilluni piviusunngortiterinerup amerlanertigut kingunerisarpaa naatsorsuuserinermi amigartumik nalunaarsuineq kukkusoqarsinnaaneratalu ilimanaateqarnerulernera - taamaaliluni aamma ukiumoortumik naatsorsuutitut saqqummiussassanut ingerlaavartumillu nalunaarusiornermut tuttussanik.

Taamaattumik pingaaruteqaqaaq, piviusunngortiterinerup ingerlanneqarneranut atugassanik aningaasanik immikkoortitsisoqarsimanissaa, tassunga ilaapput assersuutigalugu nutaat ilamerninik sik-kigissunik systeminut allanut atasunik pilersitsisimanissaaq, paasissutissaatit nalunaarsukkat 'oqaluttu-arsartaannik' / ingerlaasiinik qulakkeerinissaaq siunertaralugu - pingaartumik soorlu kontnut pilersaarutitut nutaanut tunngasut, suleriaatsit nutaat illullu nammineq iluani nakkutilliissutit nutaanut nasuiaatit ilusilersueqqinnerillu, kiisalu systememik nutaamik atuisussanik ilinniartitsinerlut atugassanik.

4.3.11 Ukiup naaneranut atortusianut tunngasut

Ukiumoortumik naatsorsuutinik saqqummiussinerlut atatillugu, naatsorsuutitut nalunaarsukkat oqimaatigiissitsinerit immikkoortitaakkanillu nalunaarsuiffiit arlallit tigusimavagut.

Ukioq 2013-mut tunngatillugu susassaarfimmud aamma tassunga tunngatillugu pitsanngoriaatit takusinnaavagut, kisianni suliamut tassunga tunngatillugu pitsanngorsaasoqarnissaata pingaaruteqarnera pisariaqartinneqarpoq kiisalu kukkunerisuinerlut atortussat tunniunneqannginnerini pitsaassusissap qulakkeerneqaqqaartarnissa annertusarneqartariaqarpoq.

5. Ukiumoortumik naatsorsuutinik kukkunersiuineq

Ukiumoortumik naatsorsuutinik kukkunersiuineq tassaavoq, ukiup ingerlanerani aningaasarsiornikkut ineriartorsimanerup ukiumoortumik naatsorsuutitigut eqqortumik takussutissiinersoq kukkunersiuussal-lugu kiisalu ukiumoortumik naatsorsuutinik naammassillugit inaarineq – naatsorsuuserinermi sule-riaatsit atuuttut malillugit sulianik.

5.1 Ukiumoortumik naatsorsuutit – ileqqoreqqusat piumasagaataasut

Ukiumoortumik naatsorsuutit tigusimasat immikkoortunik makkuninnga imaqarput:

- Atuaanissamut ilitsersuut
- Akuersissutigineqarnerat
- Nalunaarusiaq
- Kukkunersiuuisup attuumassuteqanngitsup oqaaaseqaataa
- Kukkunersiuuisup attuumassuteqanngitsup oqaaaseqaataa
- Naatsorsuuserinermi suleriaaseq atorpeqartoq
- Angusat
- Naatsorsuutit inernerat killiffik
- Ukiuni kingullerni pingasuni angusat
- Pisussaaffigeratarsinnaasat
- Ilanngussanik quppersagaq – tassunga ilaapput angusanik nalunaarsukkat naatsorsuutillu ineneri

Namminersorlutik Oqartussat ukiumoortumik naatsorsuutaannik Naatsorsuusionermut malittarisassa-nik peqanngilaq. Taamaattorli ukiumoortumik naatsorsuutinut atuagaq najoqqutassiami allaqqavoq ”Naatsorsuutinut nassuiaatinik suliaqarnermut tunngasunik najoqqutassiat.”

Pisortat suliffeqarfiutaattut, akileraarutitigut aningaasalersukkatut Namminersorluni Oqartussaqaarfiup inissisimasuunera innersuussutigalugu – kiisalu inuiaqatigiit kalaallit aningaqaarniarannut pingaaruteqartorujussuunera pissutigalugu – uagut isumarput malillugu eqqarsaatersuutigineqarsin-naavoq, naatsorsuusionermi ilusilersueriaasissamut piumasagaatinik aalajangersaassalluni, tassunga ilaapput naatsorsuutit immikkoortui sorliit naatsorsuutinut ilanngunneqartassanersut qanorlu ilusilim-mik oqaasertalersugaasassanersut.

Uagut isumarput malillugu naatsorsuutinik paasinninnermut atuarnermullu tamanna oqilisaataassa-galuarpoq, bilagidik ataatsimoortunik ilanngussisarnermut taarsiullugu oqimaaqatigiissitsinermut nalunaarsukkat naatsorsuutinut pingaarnernut ilanngunneqartalersuuppata.

5.2 Ukiumoortumik naatsorsuutit – Nalunaarusiaq

Ukioq 2013-mut nalunaarusiaq annertunerusumik oqaaseqaateqarfiginagu misissuataarsimavarput.

5.3 Ukiumoortumik naatsorsuutit – Pisortat uppersaallutik atsiugaat

Maluginiarsimavarput naatsorsuutit pisortat oqaaseqaataannik ilaneqarsimasut. Siunissaq isigialugu innersuutigaarput oqaaseqaateqartarneq annertusineqassasoq, taamaalilluni allaffissornikkut ingerlatsinermi akisussaaffimmik annertunerusumik ersersitsiviusariaqarluni – imaappoq, oqaaseqaat makkua pillugit naasuaatinik ilaqartinneqartariaqarluni:

- Naatsorsuuserinermi suleriaatsinut atuuttunut naapertuuttumik naatsorsuutit eqqortumik takussutissiisassasut
- Aningaasanik nussuinerit ukiumoortumik naatsorsuutitut ilanngunneqarsimasut aningaasaliissutitut nalunaarutigineqarsimasunut, inatsisinut maleruaqqusanullu allanut naapertuuttumik pisimassasut kiisalu isumaqatigiissutaasimasut suleriaatsillu nalinginnaasut malillugit pisimassasut
- Politikikkut aalajangikkanik ingerlatsinerit aningaasatigut akiitsut eqqarsaatigalugit pisimassasut

5.4 Ukiumoortumik naatsorsuutit – Naatsorsuusioriaaseq atorineqartoq

Namminersorlutik Oqartussat ukiumoortumik naatsorsuutaat aningaasartuutit tunngavigalugit naatsorsuuserinermi suleriaatsit pingaernerutillugit saqqummiunneqartarput.

Tamanna ima isumaqarpoq isertitat akiligassallu aallaavittut ukioq naatsorsuuseriffiusumut inissineqarlutik nalunaarsorneqartarput, sullissineq isertitamut akiligassamulluunniit tunngaviusoq malillugu (retserhvervelsesprincipet).

Taamaattorli tunngaviusumik periuseq susassaqaarfinni ataasiakkaani allaaneruvoq assersuutigalugu akileraatitigut akitsuutitigullu isertitanit (akileraarutitik nalunaarutigineqarsimasunik angusanik naqqissuinerit nalimmassaalluni suliati) kiisalu piumasaqaatinut annertuunut tunngasut, naatsorsuutitik inaarlugit sulinerup nalaani inaarlugit naatsorsorneqarsinnaanngitsut (toqqortitikkat).

Suliffeqarfinnut nammineertitanut tunngatillugu (brancheskolet, inuutissarsiornermik ilinniarfiit), taakkua suliaannik tunngavilinnik annertussilikkanik tapiiffigineqartarlutillu Aningasaqarnermut inatsit aqutigalugu kontotigut ilanngunneqartarput (aningaasartuutit) aamma Aningasaqarnermut inatsimmi kontoni allani isertitatut. Aningaasartuutaallunilu isertitaq Ingerlatsinerimut tapiissutitut tunniunneqarluni ilanngunneqartartoq. Taamaattut peerniarlugit iliuseqartoqarneq ajormat, aningaasartuutit isertitallu kisitsisitaat piviusuniit annertunerusut Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuutaanni ataatsimoortuni takussutissaalartarput.

Aningasaqarnermut Inatsimmi kontoni arlalinni (pingaartumik Inuutissarsiornermik ilinniarfinnut tunngatitani) nussuisinnaanissamut periarfissaqartitsisoqarpoq, taakkualu ilinniarfeqarfiit naatsorsuutaanni sinneqartoorutitut / amigartoorutilluunniit nalunaarsorneqarlutik ingerlatsinikkut nussorneqartarput. Taamaalilluni ukiumi naatsorsuuseriviusumi atuuttumi piviusumik isertitaanatillu / piviusumik aningaasartuutaanngitsut, Namminersorlutik Oqartussat ataatsimoortumik naatsorsuutaanut sunniuteqalersunik aningaasartuutitut nalunaarsukkanik allassimasoqalartarpoq.

Patajaallisaanermut tunngatillugu naatsorsuutit imatut ineriartortitaapput, suliffeqarfinnut nammine-ertitanut tunngatillugu taakku taamaallaat ilaatinneqartarput aningaasaliissutinik akiliinermut akilius-sigallarnermullu tunngasutigut – suliffeqarfiit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut pineqartar-nerinut assingungajattumik.

Namminersorlutik Oqartussat angusanik marlunnik ukiumoortumik naatsorsuutini takutitsipput:

- **IST-angusat** – isertitat, ingerlatsinermi aningaasartuutit, sanaartornermi aningaasartuutit attartor-titanillu nussukkat katinnerisigut angusaapput. IST-mi angusatigut siunertaavoq, isertitat anin-gaasartuutillu aamma attartortitanut tunngatillugu isertitat- akiliutillu aningaasaliinermut tunnga-tillugu sinaakutissat qulakkeerneqarsimanissaat.
- **IS-mi -angusat** – tassaapput IST-angusanit iluarsissutit (uteritsinerup kingorna) attartortitanik toqqakkanik nussukkaniit. Suussusaat naasuaasersorneqartarput attartortitamiit attartortitamut, IST-mi – angusanut iluarsivigineqassanersut IS-mi angusat anguniarlugit imaluunniit akerlianik.

Siunnersuutigiumavarput, nussuinermi malittarisassat, patajaallisaanermi periutsit angusanik naatsor-sueriaatsit, tassa angusat pillugit oqariartaatsit assigiinngitsut naatsorsuusereriaatsit atorneqartartut ataanni pitsaannerusumik nassuaasersorneqartariaqartut, taamaalilluni naatsorsuutinik atuartut tamak-kununnga sillimanissamut periarfissaqaqqullugit, tamanna kissaatigineqassappat.

Ukiumoortumik naatsorsuutit naatsorsuusereriaaseq eqqartorneqartoq naapertorlugu saqqummiun-neqarnersut misissuiffigisimavarput, tamannalu oqaaseqaateqarnissatsinnut tunngavissiisimangilaq.

5.5 Ukiumoortumik naatsorsuutit – IST-aningaasartuutit nalunaarsorsimanerat

Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnermik aqutsinerat Aningaasaqarnermut inatsimmik toq-qammaveqarpoq, susassaqaarfinni suliassanut ataasiakkaanut tunngatillugu aningaasaliissutitigut aqut-sinermut pingaarnerusumik tulluarsagaalluni.

Taamaattorli Namminersorlutik Oqartussaqarfimmi immikkoortortaqaarfinni assigiinngitsuni isertitat aningaasartuutillu assigiinngitsut kukkunersiuinitsinni aallaavigisarpagut. Tamanna annerusumik peqquteqarpoq, allaffissornikkut ingerlatat tamatigut isertat- aningaasartuutillu ataasiakkaat, akiliutit isertut, avammullu akiliutit kiisalu isertitassat pissat akiitsullu ingerlatsinerup malitsigisarmagit.

Soorunami kukkunersiuinermut ilaavoq misissuiffigissallugu, taakkua Aningaasaqarnermut inatsimmi kontomut pineqartumut inissinneqarsimanersut.

Tulliuttuni susassaqaarfiit ataasiakkaat kisiisa pillugit pingaarnersiorlugit nassuiaateqarfineqassapput. Tassa imaappoq susassaqaarfiit ataasiakkaat kukkunersiuinermik ingerlatsivigisimasagut, erseqqivis-sumik nassuaasersuiffigisimangilagut.

5.5.1 Akileraarutit akitsuutillu, 1.892 mio.kr.

Akileraartarnermit Pisorta qarfirmiit akileraarutinit akitsuutinillu isertitat allaffissornikkut isumagi-neqartarput.

Aningaasaqarnermut suleriaatsip akileraartitsisarnerullu E-skat'ip akornanni oqimaaqatigiisstsineramik suliaqartoqartarsimanera misissuiffigisimavarput, soorlu aamma Namminersorlutik Oqartussa qarfiup naatsorsuuserineq pillugu periusissiaa naapertorlugu akileraarutinit piffissamut aggataarisimanera pillugu Akileraartarnermut Aqutsisorfiup nassuiaataani paasissutissat pissarsiaralugillu misissuiffi-gisimagigut.

Sulisitsisut akileraarutinit pisorta qarfirmut nalunasuisarnerannik digitalinngortiterineqarnerata kin-gunerisimagaa akileraarutissat sukkanerusumik nalunaarsorneqartalernerat, taamaalilluni ukiumut akileraarfiusussaasumut pineqartut tunngatillugu, akileraarutitigut isertitassat ilaat annertusigaluttuin-nartut, ukioq taanna akileraarutit isertinneqartalerput.

Ineriartorneq imatut takussutissiarineqarsinnaavoq:

(1.000 kr.)	2009	2010	2011	2012	2013
Ukiup naanera I (nutaanngitsoq)	75.450	90.817	64.167	94.530	101.266
Ukiup naanera II (nutaaq)	33.117	7.893	41.995	3.896	3.291
Ukiup naanera III (nutaaq)	810	7.397	4.268	560	1.155
Katillugit	109.377	106.107	110.430	98.986	105.712

Ultimo I ukiumut qaangiuttumut nalunaarsugassat, ultimo II aamma III ukioq nutaamut nalunaarsu-gassallutik. Takussutissiap takutippaa akileraarutitigut isertitassat ilaat suli amerliartuinnartut, ukiumut naatsorsuueriffiusumut eqqortumut nalunaarsorneqartalersut.

Ileqqorissaarnissaq pillugu oqaatigissavarput, akileraarutinit nalimmassaatit imminneq kukkunersi-uinitsinnut ilaanngimmata.

Akitsuutinut tunngatillugu, akitsuutit piffissanut aalajangersimasunut agguataakkanik akilernerqartartut ukiumut naatsorsuuseriffiusumut eqqortumut isertitatut nalunaarsorneqartarsimanersut misissuiffi-gisimavarput.

5.5.2 Danmark-imiit aamma EU-miit, tapiissutit 3.965 mio.kr.

Danmarkimiit aamma EU-miit tapiissutit nussorneqartartut isertitatut nalunaarsorneqartartut isu-maaqatigiisutaasimasunut allatullu attaveqatigiitarsimanertigut uppersaataasinnaasunut naleqqutsi-ginersut misissuiffigisimavarput.

5.5.3 Isertitat allat, 569 mio.kr.

Isertitanut allanut ilaapput isertitat tamalaarpassuit assigiinngissitaartorujussuit – taakkununga ilaapput tipsernermit- aamma Lottenermit tapissutinit isertitat, inissianik attartortitsinermit isertitat, inissianut attartortikkanut aningaasaateqarfimmit ernianitigut isertitat, meeqqerivinnit inissanik tunisaqarnermi isertitat, nalikilliliinikkut isertitat il.il.

Immikkoortortaqarfinnut qitiusunut pulaarluta, isertitanik taamaattunik passussinermi suleriaatsinik pilersitsisoqarsimanersoq misissuiffigisimavagut. Suleriaatsit taamaattut pillugit taakkunungalu tunngatillugu illu nammineq iluani nakkutilliinermi sueriaasissanik allaganngortitanik qaqutiguinnaq suliaqartoqartarsimasoq.

Immikkoortortaqarfiit IRIS-mik atuisartunut akiligassanik anillatsitsisarnerit (udskrivning), ukioq 2013 ASA-mut (Naatsorsuuseriveqarfik) nuunneqarsimapput. Immikkoortortaqarfiit akiligassanik anillatsitsinermi ASA-mi (Naatsorsuuseriveqarfik) tunngavissanik sulilaqarput. Tamanna unamminartunik arlalinnik kinguneqarsimavoq maannalu ulluni makkunani taakkuninnga iluarsartuussiniarluni sulisoqarpoq. 2014-mi suleriaaseq taanna allannngortinneqassaaq immikkortortaqarfiit namminneq akiligassanik allagartaannik suliaqartalissallutik, kisianni taakkua naatsorsuutitut nalunaarsorneqartarneri ASA (Naatsorsuuseriveqarfik) suli ingerlanneqartassalluni.

Ukiumut naatsorsuutininik inaarsaalluta sulinitinnut atatillugu isertitanik taakkuninnga misissueqqissaarisimavagut, pingaarnerusutigullu Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuuserinermut sulianik periusissiaat naapertorlugu isertitatut nalunaarsorneqartarsimapput.

5.5.4 Akissarsiat soraarnerusutisiallu, 1.610 mio.kr.

Akissarsialerisut susasaqarfiinik nakkutilliinermut aaqqissuussaasimasunik nalilersuisimavagut misiliutinillu kukkunersuisimalluta tamanna kukkunersuunitsinnut ilaammat.

Akissarsialersoqarfimmiit suliat qaammammusiallit tiimimusialillu Namminersorlutik Oqartussaqaqarfiup ingerlatsiviisa immikkoortut assigiinngitsuneersut sulisut akissarsiaasa allagartaat toqqartukkat misissuiffigisimavagut. Inuit misssuiffigisassatut toqqartorsimasatta akissarsiaat akiliutigineqarsimasut, tapingaat, nerisaqarnerisutaat, aaqqiissutit il.il., akissarsialerivimmi suliat nalunaarsorneqarfii misissuinermilu atortussat tigusimasagut soorlu akissaatitut isumaqatigiissutit allagartaat, akissarsiasat angissusissaasa allattorsimaffii aamma sulianut aalajangersimasunut aalajangiisimanerit kaajallaasitat allassimaffii assigisaallu.

Sulianik taakkuninnga kukkunersuinerput kukkunernik amigaatinillu amerlasuunik takussutissiivoq. Amigaatit pingaartumik sulisut akissaattissaasa inissisimaffissaannut tapingaartuunullu amigartumik tunngavissaqarnermut imaluunniit naammanngitsunik tunngavissaqarnermut attuumassuteqarput. Taakkua saniatigut skimat suliffimmi piffissamik nalunaarsuinermit atortussiat atorneqartarnerini

taakkulu atorneqartarneranni kukkunerit paasisaqarfigisimavagut. Kiisalu suliani arlalinni sulisut suliunnaarisimasut akissarsisinnegartarsimasut paasisimavagut.

Immikkoortorta qarfinni qitiusup avataaniittunut pulaarluta immikkoortorta qarfiit akileraarutissat peertinnagit akissarsianut allattorsimaffiutaat misiliutinik misissuiffigisimavagut. Taamanna akissarsiat kukkusumik akiliutigineqartarnerat pinaveersimatinneqarnissaannut nakkutilliinermi matuersaataavoq qulakkeerinnittoq. Akileraarutissat peertinnagit akissarsiat allagartaannik mississuisarsimanerit peqqissaasuseq assigiinnigittarsimammat innersuussutigaarput, immikkoortorta qarfinnut ataasiakkaanut nakkutilliineq tamanna pingaartuummat sukateriffigineqaqqullugu.

Ukiumut naatsorsuutinik inaarsaalluta sulinitsinnut atatillugu misissuiffigisimavarput, aningaasaqarnermut sullisseriaatsip, akissarsialerineri sullisseriaatsip Akileraartarnermullu Aqutsisoqarfimmut nalunaarsukkat akornanni oqimaaqatigiissitsisoqarsimanersoq. Taakkuninnga oqimaaqatigiissitsiniermi ajornartorsiortitsisuuvoq akissarsialerineri suleriaatsip atorneqartup aningaasaqarnermillu sullissineri suleriaatsip atorneqartup akornanni ataqatigiissumik paaseqatigiissinnaannginneq. Ukioq 2013-mut oqimaaqatigiissitsineri nikingassut 3 mio.kr. missaannik annertussusilik sooq taamaannersoq paasineqanngilaq. Kajumissaarutigissavarput suleriaatsit systemit assigiinnigitsut marluk akornanni ataqatigiissitsinissaq pisariaqartinneqartoq pilersinniarlugu iliuuseqartoqaasasoq.

5.5.5 Atortussanik kiffartuussinernillu pisineq, 1.610 mio.kr.

Kukkunersiunitsinnut ilaasimavoq aningaasartuutinik akiligaasanik akiliinermilu akiliutinik atuisinnaanerit pillugit kukkunersiulluni nakkutilleeriaatsit aaqqissuussaasimaneri nalilersuiffigissalugit.

Illup iluani suleriaatsini nakkutilleeriaatsinilu pisariaqartinneqartoq unaavoq, immikkoortorta qarfinni ataasiakkaani akiligassanik allagartalersueriaaseq E-faktureringssystemi IRIS atorneqarnersoq imaluunniit atugaannginnersoq.

Namminersorlutik Oqartussa qarfiup namminermi kukkunersiueriaatsit misilinniarlugit atsiortuusarnermut akiligassallu allagartaannik sulialinnut tunngasut misissuiffigisimavagut, tassunga ilanngullugit databasimiit anillatsitagut atorlugit, sulisut ataasiakkaat pisinnaatitaaffinnik tunineqarsimasunut tunngasut misissuiffigisimallutigit. Taakkua saniatigut immikkoortorta qarfinnik ataasiakkaanik pulaaqarluta, aningaasaliissutinik ingerlaavartumik nakutilliilluni kukkunersiuisoqartarnersoq misissuiffigisimavarput.

Susassa qarfimmi ingerlaatsit marluk suli takussaapput, ukua; Immikkoortorta qarfiit IRIS-imik atuisut immikkoortorta qarfiillu allat IRIS-imik atuinngitsut.

Immikkortorta qarfik IRIS-imik atuisuusimappat, taava akiligaasat allagartaat faktura ASA (Naatsorsuuserisoqarfimmiit) tiguneqarsinnaasaaq, assilineralu scannerlugu IRIS-imut toqqorneqassaluni. Tamatuma kingornatigut akiligassaq pisortamut akuersinissamut pisinnaatitaasumut akuerisassanngor-

lugu nassiullugu ingerlateqqinneqassaaq. Ukiut matuma siulliini pisartut assigalugit, pisianik pilersuisut akiligassanut allagartaliaannik fakturanik passusissinermi ullussarititaasut pillugit ajornartorsiteqartoqartarsimavoq. Assersuutissaqarpoq akiligassanik allagartalerinermi, ulloq akiligassat akilererneqarsimaffissaat qaangiutereersoq, akiligassat allagartaannik scannerisoqarlunilu akuersisuteqartoqartarsimasoq.

Ukiup ingerlanerani piffissap ilaaqartarsimapput, akiligassat allagartaat akuereqqaagassat amerlasuut uninngaannarlutik katersuussimasut, tamatuma kinguneraa akiligassat kingusinaarluni akilerneqartarnissaata ilimanarnera annerulermat – ingerlaavartumillu missingersuuserinermi nikingasuuleriartorneq.

Ukioq 2014-imi naatsorsuutigineqarpoq immikkoortortarfiit sinneruttut IRIS-imut ikaarsaartinneqassasut, taamaalillunilu sulii pingaaruteqarnerulerpoq piffissaq eqqorlugu ingerlatinissap sulii isiginia-
rneqarnerulernissaa.

Ukiuumut naatsorsuutininik inaarsaalluta sulinitinnut tunngatillugu misissuiffigisimavagut, akiligassanut aningaasartuutit ukioq naatsorsuuseriffiusumut pineqartumut nalunaarsorneqartarsimanersut.

Matumuunalu paasineqarpoq, akiligassat allagartaannik ataasiakkaanik assersuutissaqartoq eqqortumik piffissalersugaasimannigitsunik. Taakkuali amerlassusaasa ukiumoortumik naatsorsuutit ataatsimoortut eqqortumik takussutissinerannut sunniuteqarnaviangillat.

5.5.6 Ukiut ingerlanerini nuussinerit, 2 mio.kr.

Aningaasartuutissanut inatsisissami naatsorsuutini arlalinni immikkoortortani aningaasaliissutit ator-
neqanngitsuukkat ukiup sinnerani aningaasartuutit nalunaarsorsinnaavaat. Aningaasaliissutit ukiup-
siulliini atorneqanngitsuukkat ukiup tulliani naatsorsuutini isertitatut nalunaarsorneqassapput. Anin-
gaasaliissutit nuutat ukiumut angusanut taamaalilluni ilanngaattissat ilanngaatigeerlugit allannguummi
taamaallaat sunniuteqassapput.

Tamanna Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuuserinermi maleruagassaani tamatigoortumi immik-
koorutaavoq, tunniussereernermi aningaasartuutit naatsorsuutini ilanngullugit naatsorsorneqaraangata.

Aningaasaliissutit sipaarutaasumi allannguneq ukiumi angusanut 2 mio.kr.-inik isertitaqartitsivoq.

5.5.7 Kommuninut, suliffeqarfinnut, kiisalu peqatigiiffinnut il.il. aningaasaliissutit, 1.706 mio.kr.

Piginneqatigiiffit suliffeqarfiillu imminnut ingerlattut Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartunut
akiliutit suliffeqarfiit naatsorsuutaanni naligiissarneqarsimanersut misissorsimavagut.

Tapiissutit eqqarsaatigalugit kommuninit isumaginninnikkut neqeroorutaasunut aningaasartuutit aki-
liutaasut utertinneqarsimasut, ukiumut naatsorsuutit kukkunersiuneqarsimasut (Namminersorlutik

Oqartussat naatsorsuutit inernerat) kommuninit sisamaasunit piniarneqartarsimanersut misissorneqarsimapput.

Maluginiarneqarpoq kattuffiit ilaat (nammineq pigineqartut, inuinnaat pigisaat peqatigiiffiillu) tapiisutunik tunineqartartut tapiissutit sumut atorneqarsimanerinek nalunaarusiortussaataatanatik. Eqqarsaatigineqartariaqarpoq, qanoq piunasaqaateqartoqartariaqarnerisooq, taamaalilluni Namminersorlutik Oqartussat tapiissutaasut siunertaasunut atorneqarsimanersut annertunerusumik uppernarsarsinnaalissavaat.

5.5.8 Kommuninut tapiissutit, 1.193 mio.kr.

Tapiissutit naatsorsuutini uppernarsaatini lu nalogiissarneqarsimanersut misissorsimavagut.

5.5.9 Pisassarisanit nalikillilerineq, 65 mio.kr.

Namminersorlutik Oqartussat pisassarisanik nalikillilerinermit maleruagassaat malillugit nalikillilerinissamat suleriaatsinik pilersitsisimanersut misissorsimavarput.

5.5.10 Sanaartornermut aningaasartuutit, 190 mio.kr.

Sanaartornermut aningaasaliissutit katillugit 243 mio.kr. missaanniittut ukiumi aningaasartuutinit nalunaarsorsimapput, Sanaartornermut- aamma Iluarsaattuussinermit aningaasaateqarfimmut nuuneqarsimasut. Suliniutit arlallit ukiumi 73 mio.kr.-inik annikinnerusumik atuisimanerup nalaani naammassineqarsimapput aamma 20 mio.kr. missaannik annertunerusumik atuisoqarsimavoq.

Ilanngaatissat ilanngaatigereerlugit ukiumut angusaq 190 mio.kr.-inik sunniuteqarfigisimavaa.

5.5.11 Ernianit isertitat iluanaarutillu, 401 mio.kr. aamma ernianut aningaasartuutit, 20 mio.kr.

Suliffeqarfiit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut ernianit isertitaat iluanaarutaallu ukiumoortumik naatsorsuutinit nalogiissarneqarsimanersut misissorsimavagut.

Aningaaseriviit erniarititaat Namminersorlutik Oqartussat aningaaseriviinit paasissutissanut nalogiissarneqarsimanersut misissorsimavagut.

5.5.12 Pigisanik taarsigassarsititsinernilu allannguinerit, ilanngaatissat ilanngaatigereerlugit 332 mio.kr.

IST angusat tassaapput Namminersorlutik Oqartussat isertitaasa, ingerlatsinermit aningaasartuutai, sanaartornermit aningaasartuutit aamma (ilanngaatissat ilanngaatigereerlugit-) taarsigassarsititsinerit akornnganni assigiinngissutsit. Tassa imaappoq ukiumi pigisat annertussusaasa ingerlaarnerat kiisalu taarsigassarsititsinermit nalunaarsuiffimmi IST-mi angusat taamaalilluni Namminersorlutik Oqartussat aningaasaliissutai aqutat.

Kukkunersiuinermi naatsorsuinerit ataasiakkaat, allannguutini taakkunani ilanngunneqarsimasari-aqaraluartut kiisalu naatsorsuinerit ataasiakkaat, taarsigassarsititsinermi nalunaarsuutini allannguutini ilanngunneqarsimasariaqanngikkaluartut. IST-mi angusani ilanngaattissat ilanngaatigereerlugit 2 mio. kr.-inik sunniuteqarfisimavaa (IST-mi angusat 73 mio.kr.-inik sinneqartoortutut inerneqarsimasari-aqaraluarput). Tamatuma naatsorsuutit annertoqqataanik inerneqartippaa.

5.6 Ukiumoortumik naatsorsuutit – Oqimaaqatigiissitsinermi aningaasartuutit nalunaarsimanerat

5.6.1 Aningaaseriviit- aningaasallu tigummisat, 830 mio.kr.

Qitiusumi bankimi aningaasat pigisanik ingerlaavartumik naligiissarneqartarput (konto amerlasuunik nuussiffiusartunik kiisalu aningaasanik annertuunik uninngasuutigisanik).

Ukiut siulii assingalugit, aningaaserivimmi konto arlallit, pingaartumik immikkoortortaqrarfiit namminneq akisussaaffeqartunit, ukioq kaajallallugu aamma aningaaserivimmi kontot ataasiakkaat ukiunut arlalinnut kingumut naligiissarneqartarsimannngitsut paasisimavarput.

Paasisimavarput Illup Iluani Kukkunersiuusut immikkoortortaqrarfinnut ataasiakkaanut, qaammammut aningaaserivinnut naligiissaanerit nassiunneqanngikkaangata ingerlaavartumik allakkatigut eqqaasitsisartut. Oqaatigisariaqarpoq, allakkatigut eqqaasitsisutit kissaatigisaq malillugu tamatigut kinguneqarneq ajortut.

Kukkunersiuinermi paasineqarpoq immikkoortortani ataasiakkaani ajortumik aamma/imaluunniit aningaasanik tigoraaannarnik amerlasuunik peqartartoq tamatumalu ersersippaa aningaasanit tigoraaannarnit uninngasuutit nikinganersiorneqarneq ajortut taamalu aamma Illup Iluani Kukkunersiuusartut nakkutilliisutut tassunga atatillugu nikinganersiuusimanernik tigusaminnik peqqissaarussillutik suliaqartarsimannngitsut.

Aningaasanik tigoraaannarnik ataavartumik nikinganersiuusarnissaq qitiusumik nakkutilliinermi pingaarluinnartuummat inassutigissavarput siunissami suliaqartoqassasoq aningaaserivinni uninngasuutinik aningaasanillu tigoraaannarnik pigisanik nikinganersiuilluni misissueqqissartarnissaq ataavartumik ingerlasussanngorlugu.

Ukiunut naatsorsuinermi Namminersorlutik Oqartussat aningaasaateqarfiannit ingerlatanik nalunaarsuiffinnik piumasaqarsimavugut. Misissuinitinni aningaaserivinni kontoni ilanngunneqarsimasut, Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuutaannili nalunaarsorneqarsimannngitsunik. Kontot amerlasuunik atuiffiunngillat aamma/imaluunniit amerlasuunik uninngasuuteqanngillat, kisianni naatsorsuutit taamaattussaannngillat.

5.6.2 Obligationit pappilissat nalillit, 309 mio.kr.

Namminersorlutik Oqartussat sinneqartoorutit pappilissanut nalilinnut inissinneqassasut aalajanger-simavaat. Tamanna Sparinvestimik pappilissanik nalilinnik uninngasuuteqarnermut ingerlatsiner-mut isumaqatigiissut aqqutigalugu isumaqatigiissuteqarnikkut pivoq.

Pappilissanik nalilinnik pigisaqar-neq Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuuserinermik maleru-aqqusaat malillugu nalilernerqarsimanersut misissorsimavarput.

Sparinvestip naatsorsuenera malillugu pappilissat nalillit 2013-ip naanerani 323 mio.kr.-iupput anin-gaasat nalinga malillugu erniat ilanngullugit.

5.6.3 Suliffeqarfinnut akiitsut, 83 mio.kr.

Akiitsut suliffeqarfiit ataasiakkaat nalunaarsorsimasaannut naleqquttunngorsarneqarsimanersut misis-sorsimavagut.

5.6.4 Suliffeqarfinnut taarsigassarsititsinerit, 2.390 mio.kr.

Misissorsimavarput taarsigassarsititsinerit erseqqissarneqarsimanersut taarsigassarsititsinerillu sulif-feqarfiit ataasiakkaat nalunaarsorsimasaannut naleqquttunngorsarneqarsimanersut.

5.6.5 Boligstøttenut taarsigassarsititsinerit, 702 mio.kr.

Boligstøttemik taarsigassarsititsinerit aningaasatigut aqutsinikkut taarsigassarsititsiner-mi aqutsissumit isumagineqarput.

Taarsigassarsititsiner-mi nalunaarsuinerit Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuuserinermi malittari-sassaat malillugit naatsorsorneqarsimanersut nalilersorneqarsimanersullu misissorsimavagut. Taassu-ma saniatigut taarsigassarsiner-mi uppersaasatit tigusiffigillattaarlugit misissorsimavagut.

Namminersorlutik Oqartussat Aningaasartuutissanut siunnersuut 89.72.12 tunngavigalugu - pingaar-tumik Illuut A/S-imut erniaqanngitsunik- aamma akilersorallanneqartussaannngitsunullu taarsigas-sarsititsisinnaapput. Taarsigassarsiat erniaqanngitsunik- akilersorallanneqartussaannngitsunillu taar-sigassarsititsiner-mut piumasaqaatinut naapertuunnersut, aatsaat akiitsup nalunaarneqarnerani aalajan-gerneqartarpoq.

Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuuserinermi malittarisassai malillugit taarsigassarsititsinerit taama ittut 0 kr.-imik nalilernerqartussaapput. Ukiup ingerlanerani erniaqanngitsunik akilersorallar-neqartussaannngitsunillu taarsigassarsiaanersut malinnaaffigineqar-neq ajorput, tamannalu pissutigalugu taarsigassarsititsinerit ukiumortumik naatsorsuutinik suliaqarner-mi nalinginik annertuumik nalimmas-saasoqartarput.

Ukiup naanerani taarsigassarsititsinerit erniaqanngitsut akilersorallarneqartussaangitsullu nalinginik nalimmassaasoqarsimavoq katillugit 591 mio.kr. - taakkunanga taarsigassarsititsinerit 2012-imeersut 352 mio.kr.-iupput, ukioq 2012-imi naatsorsuutitik suliaqarnermi nalikillilerneqarsimasussaagaluartut. Tamanna 2012-imi ukiumoortumik naatsorsuuserineq naammassereertoq paasineqarsimavoq.

Nalilinnik nalimmassaanerup Namminersorlutik Oqartussat teknikkikkut naatsorsuineri 591 mio.kr.-inik annaasaqartippaa, nalimmassaanerimi kontomi toqqaannartumik ilanngunneqarsimasut. Taarsigas-sanik akiliineri IST-mi angusat sunniuteqarfigineqarput, kisianni nalilinnik nalimmassaanerup kingorna Namminersorlutik Oqartussat IST-mi ukiumi angusat sunniuteqarfigissanngilai.

Namminersorlutik Oqartussat BSU-mik taarsigassarsititsisimapput katillugit 2 mia.kr. missaannik, taakkunanga 1,3 mia.kr. missaanniittut nalikillisarneqarsimapput 0 kr.-inimik nalilerneqarsimallutik.

Naatsorsuinerup naammassinerani aningaasarpasuit nalimmassarneqartarput, naatsorsuutillu oqi-maaqatigiissarneranni malunnaatilimmik kukkuneqarnissaannik aarlerinaateqarpoq tamannalu uani erserpoq.

Siunnersuutigaarput ukiup ingerlanerani malinnaaffigineqarluartassasut, taamaalilluni siunissami naatsorsuutitik saqqummiussineri nalimmassaanerit annertuut pinaveersimatinniarlugit.

5.6.6 Taarsigassarsititsinerit allat, 200 mio.kr.

Inuussutissarsiutinut taarsigassarsititsisarnerit aningaasanik atortitsineriut allattoqarfianit aqunneqartarput, ilinniarnermut taarsigassarsititsinerit Grønlandsbanken A/S-imit isumaqatigiissuteqarnikkut aqunneqarput.

Taarsigassarsititsinerit Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuineri periusissaat naapertorlugu naatsorsorneqarsimanersut misissorsimavarput.

Kommuneqarfinnut taarsigassarsititsineq Kommune Kujallermut taarsigassarsititsineriut tunngasuteqarput katillugit 33 mio.kr. Taarsigassarsititsinerit allat højskolenut, pingaartumik Knud Rasmussen Højskolianut taarsigassarsititsinerit ernialinnut tunngasuteqarput, kisianni piffissami aalajangersimasumi taarsorsorneqartussaangitsut taarsigassalli taamaatinneqarsinnaangitsut.

5.6.7 Pissarsiassat allat, 763 mio.kr.

Pisassat allat imatut katiterneqarput:

	<u>mio.kr.</u>
Pisassat – akileraarutit allallu pissarsiassat	1.389,2
Immikkoortunut allanut akiliisitsiniarnerit tunngasut	<u>-765,7</u>
Akileraarutinit sullissinernillu pissarsiassat	623,5
Akileraarutit	66,8
Aningaasanik pilersuinerit	45,0
Sulliviup iluani akiliussigallarnerit	22,9
Immikkoortorta qarfinnit avataaneersunit akissarsiatigut akiliussigallarnerit	3,4
Qularnaveequsiinerit	1,2
Angalanermut akiliussinermut pissarsiassat	-0,5
Allat	<u>0,3</u>
Katillugit	<u>762,6</u>

2012-ip naanerani akiligassat pissarsiassanillu nalunaarsuinerit pillugit aqqissuussamik eqiterisoqarsimavoq – akileraarutitigut pissarsiassat Akileraaruseriffimmit aqunneqartut minillugit.

Namminersorlutik Oqartussat maleruagassaat suleriaasi allu malillugu pissarsiassat tamarmik, qaammatinik arfinilinnik pisoqaassuseqalersimasut nalikillilernerqassapput Akileraaruseriffimmillu akiliisitsiniartarfimmut ingerlateqqinneqartassapput, tamatuma kingorna akiliutit naatsorsuuserinermut ilitsersuut malillugu akiliisitsiniartarfiup pisassarilissavai.

Akileraarutinit, tunisinernillu aamma sullissinernillu pisassat

Akiitsulinnit ataasiakkaanit pisassat ukiumoortukkaarlugit nalunaarsorneqarsimanersut misissorsimavarput kiisalu pisassallit Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuinerimi najoqqutassat malillugit isumagineqarsimanersut.

Ukiup ingerlanerani pisassanik akiliisitsiniarnermi sulineri periutsit misissorsimavagut. Tamanna pillugu Akiliisitsiniartarfik pillugu immikkoortoq innersuunneqarpoq.

Akileraarutit

Aningaasat amerlassusaat akileraarutit pillugit nassuiaatit akileraarutillu agguakkat piffissami illuar-titsinerit.

Aningaasanik pilersuineq

Pilersuisumut akiligassarsititsineq. Immikkoortumi pisussaatitaaffiit allat ukiumoortumik naatsorsuutini taarsigassarsianut allanut annertussusaa ilanngunneqarsimavoq. Tamanna eqqortuunngilaq, pisassat ilanngullugit naatsorsorneqarsimasut – qulaani allanneqarsimasutut – Pisassat allat-ni nalunaarsimammat.

Suliffeqafiup iluani akiliussigallarnertit

Tassaapput inissiinernut nalunaarutit tamannalu pissutigalugu 0-imik inerneqartussaagalarpoq. Naatsorsuutit killiffiat aningaasartuutininik amigartumik nalunaarsuinermit takussutissiinertut oqaatigineqarsinnaavoq. Naatsorsuutit ukiup naanerani killiffiat sanaartornermut aningaasartuutininut annerusumik tunngassuteqarpoq – aningaasallu Sanaartornermut- aamma iluarsaartuussinermullu aningaasaateqarfimmit atuinertut ilanngaatigineqartussaagalarput.

Ingerlatsinermit tamanna sunniuteqanngilaq.

5.6.8 Aktier

Aktier tassaapput Namminersorlutik Oqartussat piginnaqataaffii pigisai, Namminersorlutik Oqartussanit suliffeqarfiit tamakkiisumik imaluunniit ilaannakortumik pigineqartut. Siulittaasup Naalakkersuisoqarfiata ataani Siulersuisunut allattoqarfimmit ingerlatsineq akisussaaffigineqarpoq.

Misissorsimavarput pigisat Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuinermit periusissaat malillugu naligi inississorneqarsimanersut.

Siulersuisunut allattoqarfik ukiumoortumik Inatsisartunut Namminersorlutik Oqartussat aktienik pigineqatigiiffiit pillugit nalunaarusiortartut.

5.6.9 Suliffeqarfimmut akiligassat, 20 mio.kr.

Suliffeqarfiit ataasiakkat nalunaarsuisimaneri naleqquttunngorsarneqarsimanersut misissorsimavagut.

5.6.10 Akiitsut sivikitsoq atorlugu akilersugassat, 1.058 mio.kr.

Akiitsut sivikitsoq atorlugu akilersugassat imatut isikkoqarput:

	<u>mio.kr.</u>
Akiligassaqarfiiit – akiligassat sullinneqarnermut pisianullu tunngasut	338,8
Isertitanik piffissalersuineq	356,3
Aningaasartuutini isertitanillu piffissalersuineq	191,5
Atuinikkinnerusimanermit nuutsitat	123,1
Akileraarutini aningaasanullu systemimi akiliigallarnerit	-115,7
Akiligassat akissarsianut tunngassuteqartut	91,6
Sinneqartoorutit, Aatsitassat	29,2
Aningaasaliissutit atorneqarsimanngitsut aalisarnermut aningaasaliissutini tunngasut	18,8
Kommunit akiliussigallarnerit	18,6
Illulianut sillimasiinermi tigummigallakkanut tunngasut	8,4
Suliniutit avataanit akilerneqarsimasunut tunngasut	<u>1,9</u>
Katillugit	<u>1.058,7</u>

Qulaani takuneqarsinnaasutut, naatsorsuutit pisassanut akiitsunullu katitigaapput. Aamma pisassat akiitsullu inississorneqarsimasuni katiterisimanerit.

Namminersorlutik Oqartussat pisassai pisusaatitaaffiilu eqqornerusumik takussutissiissagaluarpot akileraaruserneqanngitsut suli nalunaarsueriaaseq malinneqartuugaluarpot – tassa imaappoq pisassat akiitsullu immikkoortillugit.

Akiligassaqarfiiit

Akiligassaqarfiiit nalunaarsuiffianik 2012-imi nutarterinerup kingorna maanna – pingaartumik - akiligassaqarfiiit aningaasanut atukkanut takussutissianut naligiissarneqartarput.

Ukiuoorutimik naatsorsuutini kukkuneruunitsinni suli atasiakkaani ammasunik naammattuui-simavugut, akiligassaq ataaseq 31. decembarimi pisiffigisap kontomi takussutissiani nalunaqqasoq, kisianni Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuutaani suli akilerneqarsimanngitsutut nalunaarsimasoq.

Tamanna aningaasartuutit eqqunngitsumik piffissalersorneqarsimanerannik takussutissaaavoq - ukiuoorutimullu naatsorsuutini saqqummiunneqartuni akiligassat amigaatitaqarsimapput. Tamannali ukiuoorutimik naatsorsuutini ataatimoorutimut sunniuteqarnissaatut nalilinnigilarput.

Siunnersuutigaarput akiligassaqarfiiit pillugit naligiissaarilluni suliaqarnermi – aamma akiligassani ilaatigut ammasuni – siunissaq eqqarsaatigalugu sukaterisoqartariaqartoq.

Isertitanik aningaasartuutinillu piffissaliussineq

Namminersorlutik Oqartussat naatsorsueriaasiat malillugu siornatigut oqaatigineqareersutut, isertitat aningaasartuutillu ukioq taanna isertitassaagaangata nalunaarsorneqartarput – ukiumi akiliiffiusumi-unngitsoq.

Isertitanik aningaasartuutinillu piffissalersuineq tassaavoq, ukiumi naatsorsuiffiusumi isertitat aningaasartuutillu isertinneqartarlutik, kisianni akiliineq ukiumi naatsorsuiffiusumi tulliuttumi pislarluni.

Piffissalersuineq aningaasaliissutinut naatsorsuutinut toqqaannartumik suuniuteqartarpoq, kukkusumik piffissalersuinerup aningaasaliissutit eqqortumik imaluunniit kukkusumik atorneqarsimanersut eqqungitsumik takussutissiisnaammata.

Misiliummik immikkoortitaakkanik nalunaarsuiffinnik misissuisimavugut, isertitat aningaasartuutillu ukiumut nalunaarsuiffiusumut eqqortumut nalunaarsorneqarsimanersut misissorlugit.

Atuinikinnerusimaneq pissutigalugu nuutsitat

Aningaasat sipaarutaasimasut 118 mio.kr. missaanniittunit, 50 mio.kr. konto 64.10.25 Aluminiumik aatsitsivissamik suliniummut tunngassuteqarput.

Akileraarutininut aningaasanik aqutsinermut akiliigallarneq

Akileraarutininut aningaasanillu aqutsinermut akiliigallarneq tassaavoq akiliigallarneq (uunga tunngatillugu pisassat) innuttaasunit akileraarusiinermi suli naammassineqarsimanngitsuni.

Maannamut pisassat taakkua nalunaarsuutini marluusuuni nalunaarsorneranni piffissaq eqqarsaatigalugu ataqatigiissinneqarsimanngillat, tamannalu pissutaalluni nalunaarsuutini marluk akornganni akiliigallarnertut nalunaarsimapput. Paasissutissat taakku tunngavigalugit 2014-imi tamanna allangortinniarlugu sulissutigineqartussaavoq, nalunaarsuutini taakkunani marluusuni piffissaq eqqarsaatigalugu naapertuuttunngortinneqassallutik.

Akissarsianut tunngatillugu akiitsutut inissitat

Akileraarutininut feriepengisianullu akiitsunik akilerneqarsimasunut tunnganerupput. Misissorsimavarput naligiissarneqarsimanersut immikkoortitaarlugillu nalunaarsorneqarsimanersut. Maluginiarsimavarput paasiniagassat qanganisaanerusutu ikiliartorsimasut.

Feriepengesiassanut akiitsut nalunaarsorneqarneri pissarsiarisimanngilagut aamma ilisimatinneqarpugut, maanna inunnut ataasiakkaanut immikkoortiterlugit nalunaarsorneqarsinnaanngitsut.

5.6.11 Piffissami sivisuumik akilersugassanngorlugit akiitsut, 600 mio.kr.

Atukkat marluupput aappaa 33,5 mio. Euro aamma 350 mio. D.kr.. Atukkat tamarmik juuli 2015 tikil-lugu akilersorneqartussanngitsut, tamatuma kingorna ukiut 10 aamma 7 akilersorneqartussat. Akiitsut Euro-sut allangorartumik erniaqartuupput, akiitsut D.kr.-iusut aalajangersimasumik erniaqartuusut.

5.6.12 Sanaartornermut aningaasaateqarfik, 620 mio.kr.

Aningaasanik aqutsinermut nalunaarsuiffimmi aningaasat annertussusaat nalunaarsorneqarsimasut aamma suliniutit nalunaarsorsimaffiatu (regnearki) aamma akilerneqarsimasut ataasiakkaat nalu-naarsuiffiannik akornganni naligiissaarinerit. Naligiissaaneq suli nikingassuteqarpoq, nikingassullu maanna misissorneqaleruttorpoq. Nikingasoorneq, aningaasanut nalunaarsuiffimmit toqqaannartumik naatsorsuutit akilikkat ataasiakkaat pillugit nalunaarsuut aqutiginagu nalunaarsorneqartarnerisa kingornanik.

Naatsorsuutini kisitsisit taasarialimmik kukkuneqartutut oqaatigineqarsinnaanngillat, assigiinngissut – pingaartumik – sanaartukkamut angisuumut tunngassuteqarmat, suliniutaasut allattorsimaffianni nalu-naarsorneqarsimanngitsoq, taasigassarsiaammat, suliniutaasut nalunaarsuiffianni nalunaarsorneqar-tussaannngitsutut inissisimammat (regnearkimi).

Immikkoortumi ”Pisassat allat”-ni 2013-imi atuineq 22 mio.kr. miissaanniittoq nalunaarsorneqarsi-manngilaq, akiliussigallarnerit pillugit nalunaarsuiffimmi nikingassutitut allassimammata.

Sanaartornermut naatsorsuutit ukioq 2013-imi pissarsiarineqarnissaat pingaartinneqarsimapput. Suli-niuteqarnerup tamatuma suliniutit arlallit matuneqarsimapput ataatsimut isertitat katillugit 53 mio.kr. isertitsissutigineqarsimallutik, IST-mi angusanut sunniuteqartumik. Tassaapput ataasiartumik isertitat, aningaasaliissutaasimasunik atuinngittoorsimanermit pinngortuusut.

Ineqarnermut Naalackersuisoqarfik Sanaartornermut- aamma Iluarsartuussinermullu aningaasaateqar-fiup suliai ataasiakkaat pillugit ingerlanerat killiffiallu ukiumoortumik nalunaarusiortarpoq.

5.6.13 Oqimaaqatigiissitsinermut konto, 5.756 mio.kr.

Oqimaaqatigiissitsinermut konto aningaasartuutit pillugit naatsorsuutini tassaapput, Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuineri periusaat malillugu ukiup siuliani aningaasaliissutit ataatsimut katillugit ukiumut nutaamut nutaat.

Oqimaaqatigiissitsinermut konto nalilinnik naatsorsuutininut paarlaannaveersaartussaavoq - naatsor-suutini nalillit pisussaaffiillu ilanngunneqarnikuunngimmata. Assersuutigalugu sanaartukkat, umiarsuit, biilit allallu pigisat nalillit, ukiuni arlalinni ingerlatsinermut pilersitseqataasut. Aammattaaq assersuutigalugu tjenestemandit soraarnerussutisiassat, allallu sulisunut soraarnerussutisiaqarnerisutisat allallu pisussaaffigineqartut, maannamut ingerlatsinerup kinguneranik katersorneqartut, kisianni siunissami ukiut arlallit aatsaat qaangiuppata atorineqalerumaartussat.

Soorlu saqqummiunneqartutut oqimaaqatigiissitsinermut konto ukiumut angusanit kiisalu taarsigas-sarsititsinerit nalingisa nalimmassarnerannit, taarsigassarsianut erniaqanngitsunut akilersorneqartussaannngitsunullu il.il. taarsigassarsititsinermut imaluunniit nuussinernit sunnerneqartarpoq.

5.7 Ukiumoortumik naatsorsuutit – piginnaatitaaffiit pisussaatitaaffillu

Naatsorsuutini qupperneq 20-mi Namminersorlutik Oqartussanut pisussaaffinngorsinnaasut allattorneqarsimapput. Nalunaarutivut malillugit pisussaatitaaffinnut qitiusumik nalunaarsuiffeqanngilaq, taamatuttaarlu paasissutissat pitsaassusaannik qulakkeerisoqartarani.

Isumarpullu malillugu isumaqarpugut piginnaatitaaffinngorsinnaasut pillugit allattorneqarnissaat pitsaassaaq. Assersuutigalugu taarsigassarsiat erniaqanngitsut- aamma akilersorneqanngitsullu, naatsorsuutini 0 kr.-inik nalilerneqarsimasut, kisianni pisunut aalajangersimasunut Namminersorlutik Oqartussanut isertitsissutaasinnaallutik.

6. Immikkoortorta qarfinnik kukkunersiuinermit oqaaseqaatit

Aallaqqaasiutigineqartut kukkunersiuinitsinni immikkoortorta qarfiit ingerlatsinermit aningaasaliiffigineqarsimasut pulaartarpavut:

- Inatsisartuts Siulittaasoqarfiat
- Ombudsmanden
- naalackersuisoqarfiit
- immikkoortorta qarfiit qitiusut ataatsimoortullu soorlu ASA (Naatsorsuutit), ASA (Akissarsiat), Akileraartarnermut pisorta qarfik
- Suliffe qarfiit pisortat pigisai namminersortut namminneq ingerlatsinermit siulersuisullit (assassornermut ilinniarfiit)
- Peqqinnissa qarfimmu Pinaveersaartitsiner mullu aqutsiso qarfik
- Immikkoortorta qarfiit alla pulaarneqartarput tulleriaariner mik pilersaarut malillugu, Illup iluani Kukkunersiuisut suleqatigalugu ata qatigiissarneqartartoq

Pulaarnerit tamarmik kukkunersiuinermit nalunaarusiarineqartarput.

2013-imi kukkunersiuilluni pulaartarnitsinni qulaani nalunaarutigineqartut saniatigut annertunerusumik oqaaseqaateqarnissamut pissutissaqarsimanngilagut.

7. Inatsisinik- misissueqqissaarluni kukkunersiuineq

Inatsisinik misissueqqissaarluni kukkunersiuineq tassaavoq, allaffissornermi inatsisit malitarisassallu – pingaartumik allaffissornikkut tunngassuteqartut malinneqarsimanersut kukkunersiorneqarneri.

Inatsisinik misissueqqissaarluni kukkunersiuinerup ilaa ukiumoortumik naatsorsuutininik kukkunersiuinermut ilanngunneqartarput takuuk qulaani allaaserineqartut. Tamanna assersuutigalugu akissarsiatigut isumaqatigiissutit sulisunut akileraarusiineq malitsinneqarnerisut, akissarsiatigut pissarsiallu akeqanngisut kukkunersiorneqarneranni ilanngullugit iluarsanneqartarput.

Ataani kukkunersiorneqarsimasut tamaallaat kukkunersiorneqarput allaffissornikkut malittarisassat malitsinneqarsimanersut misiliniarlugit.

7.1 Aningaasaliissutinik nakkutilliineq

Namminersorerullutik Oqartussat missingersuutininut inatsisaanni allaqqavoq, aningaasartuuteqassanngitsoq isertitaqartoqassanngitsorlu aningaasaliissuteqartoqareersimatinnagu. Aningaasaliissutit tassaapput ingerlatsinermit aningaasaliissutit, aningaasaliissutit inatsisitigut aalajangikkat, tapiissutit, illuliornissamut aningaasaliissutit aamma isertitassatut aningaasaliissutit. Aatsaat allat erseqqissumik nalunaarsimappata, taava aningaasaliissutit akiligassat peereerlugit aningaasaliissutit tunniunneqassapput – tassa imaappoq isertitat annerusimappata aningaasartuutininut annerusunut toqqaannartumik atorineqarsinnaanngillat.

Naatsorsuinermit najoqqutaq malillugu immikkoortoq 7.3 malillugu naatsorsuinermit, aningaasaliissutininut tunniunneqartunit atuisimaneq 2 pct. Imaluunniit 200.000 kr.-imik annertunerusimappat, taava naatsorsuutininut tamanna nassuiarneqarsimariaqarpoq.

Naalackersuisoqarfiup suliat ingerlanneqarsimasunut naleqqiullugit suut tunngavigalugit nikingassuteqarnerisut nalunaarutigisussaavai – aamma nikingassummut soq aningaasaliissutinik pissarsisoqarsinnaasimannngitsioq.

Aningaasaliissutinik malitsitsineq imatut naalunaarsorneqarsinnaavoq:

Aningaasaleeriaaseq	Konto aningaasaliissutit amerlassusaat	Konto aningaasaliissutit qaangerlugit atuisimasut amerlassusaat
Ingerlatsinermit aningaasaliissutit *1	127	30
Aningaasaliissutit inatsisitigut pituttukkat	15	3
Tapiissutit aningaasaliissutit	78	9
Sanaartornermit aningaasaliissutit *2	23	0
Isertitassatut aningaasaliissutit *3	40	22

*1 Aningaasartuutissanut inatsimi ataasiakkaani atuineruneq imaluunniit atuinikineq ukiumut tulliuuttunut nuunneqarsinnaapput. Tamanna pingaartumik assassorluni ilinniarfinni ingerlanneqartarpoq.

*2 Aningaasaliissutit annertussusaat ukiumi aningaasaliiffiusumi ingerlanneqartussaapput, tamannalu pissutigalugu sanaartornissamut aningaasaliissutit aningaasaliissutini nikingassoortoqarsinnaangilaq. Aningaasaliissutinik nakkutillineq Sanaartornermut aamma iluarsaasinnermut aningaasaateqarfimmi ingerlanneqartarpoq. Suliati ukiumi naammassineqarsimasuni 20 mio. kr. angullugit sinniilluni atuisoqarsima-soq paasineqarpoq sulianilu allani 73 mio. kr. missaannik minnerusumik atuisoqarsimavoq.

*3 Iseritassatut aningaasaliissutit eqqarsaatigalugit aningaasaliissutit sinnersimagaanni isertitatut isigineqassapput.

Nikingassutitut nassuiaatit misissorsimavagut, pitsaassusaallu nikerartutut oqaatigineqarsinnaapput aamma nikingassutit sunik patsiseqarsimanersut nassuiarneqarneranni. Nikingassutit pillugit nassuiaatini, sooq aningaasaliissutinit nikingassuteqarsimanersut arlaannaallunniit tunngavilersuutaasinnaasunik nassuiaatissaqarsimangillat.

Siunnersuutigaarput nikingassutit pillugit nassuiaatit siunissami sukaterneqarnissaannik.

7.2 Illuutit pigisat nalunaarsorsimaffiat

Namminersorlutik Oqartussat illuutit pigisaat nalunaarsorneqarsimanersut misissorsimavarput.

7.3 Pequtit pigisat nalunaarsorsimaffii

Namminersorlutik Oqartussat annertumik nalilinnik pigisaqarpoq, ukiumoortumik naatsorsuutini ilanngunneqarsimangitsunik, kisianni ingerlatsinnermut tunngatillugu nalunnarsorneqartartunik.

Naatsorsuinnermut najoqqutassiami nalunaaqqavoq, immikkoortut ataasiakkaat pigisanik nalunaarsuif-
feqassasut. Pigisanik nalunaarsuinnermi assitigut uppersaateqarneq akuerisaavoq.

Tamanna annertuummik aningaasartuutaasarpoq – pingaartumik ingerlatsivinni (atuarfinni, ulloq unnuarlu angerlarsimaffiusuni napparsimaveqarfinnilu). Taamatuttaarli pigisat taakku sumiiffinni nalunaarsimasuni suli inisseqqanersut nakkutigiuminaassinnaapput, tamakku ininut allanut amerlanertigut nuunneqartarmata.

Paasinninnerput malillugu, allaffissorneq oqilisarneqarsinnaavoq imaalillugu pigisat annertunerusut isiginiarneqarnerisigut (soorlu pigisat ataasiakkaat 50 qaangerlugit imaluunniit 100.000 kr.-inik taamaallaat nalillit nalunaarsornerisigut) – aamma pigisat nammineq privatimik atorineqarsinnaasut (soorlu tv, assit it-milu atortorissaarutit).

Siunnersuutigaarput, maanna maleruaqqussutit nalilersorneqarnissaat ilaatigullu tulluussarneqarnissaat.

7.4 Eqqumiitsulianik kusassaateqarneq

Namminersorlutik Oqartussat arlalinnik eqqumiitsulianik pigisaqarpoq, ilaatigut Namminersorlutik Oqartussat namminneq pissarsiarisimasaat imaluunniit tunisutisarineqarsimasut.

Immikkoortortaqaqfinni ataasiakkaani pisattat allattorsimaffiini nalunaarsorneqarsimapput.

Isumaliutigineqarsinnaavoq eqqumiitsuliat pigineqartut pisiarineqarneranni nalingi nalunaarsorneqarlutik ataatsimut nalunaarsorneqarnissaat. Taamaaliornikkut pitsaanerusumik eqqumiitsuliat pigineqartut qanoq nalitutigineri takussutissiissagaluarpoq.

8. Pisortat ingerlatsiviinik kukkuneruineq

Ingerlatsivimmik kukkuneruineri politikikkut aalajangiinerit annertusaarinikkut, naammassisaqarluartumik eqaatsumillu ingerlanneqarsimanersut misissorneqarsimapput.

8.1 Pisortat ingerlatsiviinik peqqissaarnerusumik kukkuneruineq

Ukiumut sukumiinerusumik ingerlatsinermut kukkuneruilluni misissueqqissaarnissamut isumaqatigiissusiortoqarsimanngilaq.

9. Paasisutissiissutit allat

9.1 Pisortat naatsorsuutininik uppernarsaanerat

Sulianik kukkunersioruminaatsunik kukkunersiuinitsinnut atatillugu pisortat ukiumoortumik naatsorsuutininik uatsinnut uppernarsaapput.

9.2 Pissutsit iluarsiivigineqarsimannigitsut paasisat allattorsimaffiat

Ataani takuneqarsinnaapput Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuusianaanni kukkusar naammattuukat nalornissutigineqartullu. Kukkusar taakkua ukiumoortumut naatsorsuutini aaqinneqarsimannigilat.

	<u>Angusat mio.kr.</u>	<u>Pigisat mio.kr.</u>	<u>Akiitsut mio.kr.</u>	<u>Namm. aningaasaatit mio.kr.</u>
Kukkusar iluarsiivigineqarsimannigitsut				
Taarsigassarsititsinermi nuutani amigartumik naatsorsuinerit	<u>3</u>	<u>3</u>	<u>0</u>	<u>3</u>
Kukkusar iluarsiiiffigineqarsimannigitsut katillugit	<u>3</u>	<u>3</u>	<u>0</u>	<u>3</u>
Ukiumoortumik naatsorsuutini iluarsiiiffigineqarsimasut tak. qulaaniittoq	<u>71</u>	<u>8.057</u>	<u>2.298</u>	<u>5.755</u>
Ukiumoortumik naatsorsuutini kukkusar iluarsiiiffigineqarsimannigitsut iluarsiiiffigereerlugit	<u>74</u>	<u>8.060</u>	<u>2.298</u>	<u>5.758</u>

9.3 Suliassat allat

2012-imi kukkunersiuinermi nalunaarusioreernitta kingorna Namminersorlutik Oqartussat makkunanna sulissussimavagut.

9.3.1 Suliassat siunnersuinerimut ikiorsiinermullu tunngasut

- Naatsorsuutit pillugit apequtit pillugit siunnersuineq
- Sikuki Nuuk Harbour A/S-imik pilersitsineq tunngavigalugu siunnersuineq

Kukkunersiuineq pillugu inatsisip sukannersumik kukkunersiuuisup arlaannaanulluunniit illersuinnginnissaanik piumasaaqateqartarpoq, suliffeqarfiit inuinnarnit immikkut ittumik soqutigineqartut naatsorsuutaannik uppernarsaaniaraangata.

Sulianik siunnersuinerimut ikiorsiissuteqarnermullu tunngasunik ingerlatsilersigata naliliiffigisussavarput taamaaliorneq kukkunersiuuisunut inatsimmi arlaannaanilluunniit illersuisuunnginnissamut aalajangersakkanik naammassinninersoq.

9.3.2 Suliassat allat

- Kukkunersiuinermi uppersaaneerit immikkut ittut suliarineqarsimapput il.il., tak. ilanngussaq 2.

10. Kukkunersiuinerup siunertaa, ingerlannera, annertussusaa akisussaaffinnillu agguataarineq

Kukkunersiuinermi ataatsimiititaliami allanik inuttalerneqarnerata kinguneranik kukkunersiuinitta siunertaa, ingerlanneqarnera annertussusaalu kiisalu akisussaaffiit aggataarsimanera ilanngussaq 3-mi nalunaarusiarput ilannguniarlugu aalajangersimavugut.

11. Uppersaaneq

Inatsisiliorneq naapertorlugu uppersassavarput arlaannaannilluunniit illersuisussaanginnermut tunngatillugu aalajangersakkat inatsimmi allassimasut eqqutitikkatsigit kukkunersiuinitsinnilu paasisutissat qinnutigisimasagut tamaasa pissarsiarisimagatsigit.

Nuuk, ulloq 9. maj 2014

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Peter A. Wistoft
Kukkunersiuisoq
naalagaaffimmit akuerisaq

Bo Colbe
Kukkunersiuisoq
Naalagaaffimmit akuerisaq

Ilanngussaq 1 – Naatsorsuinermi takussutissiat

	<u>mio.kr.</u>
IST-angusat	
Akileraarutit akitsuutillu	(1.892)
Danmark-imiit aamma EU-miit tapiissutit	(3.964)
Isertitat allat	<u>(551)</u>
Isertitat katillugit	<u>(6.407)</u>
Akissarsiat	1.610
Nioqqutissanik atortussanik sullissinernillu pisiat	1.641
Ukiumiit ukiumut allamut nuussukat	(2)
Kommuninut, Suliffeqarfinnut, meeqqeriveqarfinnut kiisalu peqatigiiffinnut tapiissutit	1.707
Kommuninut tapiissutit	1.193
Amigartoorutinit nalikilliliinerit	<u>47</u>
Aningaasartuutit katillugit	<u>6.196</u>
Sanaartornermi aningaasartuutit (Sanaartornermut aningaasaliissutit ingerlatsinermi nalunaars.)	190
Ernianit isertitat	(402)
Ernianit aningaasartuutit	<u>20</u>
Ukiumut angusat	<u>(403)</u>
Suliffeqarfinnut attartortitat nussukat	(101)
Bolistøtte-mi taarsigassarsiat nussukat	409
Taarsigassarsisitsinernit allanit nussukat	(8)
Aktiaatit nalinginit nussukat	30
Oqimaaqatigiissitsinermi kontomut nalunaarsukat nussukat allat	<u>2</u>
IST angusat	(71)
Sanaartornermut attartortitat	150
Sanaartorfissanik nunalerinermut attartortitat	20
Taarsigassarsiat Akilersukat Nukissiorfiit	(127)
Taarsigassarsiat Akilersukat Royal Greenland	<u>(50)</u>
IS angusat	<u>(78)</u>

IST-mi angusat saqqummiunneqartut isertitanut aningaasartuutinullu immikkoortillugit kiisalu taarsigassarsitsinermi nuussinerit takussutissiarineqarput. Soorunami IST-imi angusat saqqummiunneqartut ukiumi naatsorsuutini takutinneqartunut assingupput.

Ingerlatsinermi aningaasartuutit isertitanut, ingerlatsinermit sanaartornermullu aningaasartuutit assigi-inngissutaat tunngavigalugit naatsorsorneqarnerini 403 mio.kr.-inik sinneqartooruteqarput. Tamanna nuussinermi nalimmassarneqarpoq taarsigassarsititsinermi ilanngaattissat ilanngaatigereerlugit 332 mio.kr. (aningaasartuutit). Ingerlatsinermi aningaasartuutit ilanngullugit ukioq manna IST-mi angusat 71 mio.kr.-iupput (aningaasaliissutit aqunneqartut inenera katillugit).

IST-mi angusat taarsigassarseeriaatsit ilaat utertinneqareerpata nuusinerit naqqinneqassapput. Angusat IS-angusatut taaguuteqassapput 2013-imilu sinneqartoortutit 78 mio. kr.-iupput.

Akiliisinnaassuseqarnermut naatsorsuutit

	<u>mio.kr.</u>
Ingerlatsinermi angusat	403
Sanaart. Aningaasaliissutit akiligassatut nalunaarsukkat utertitat	190
Susliffeqarfinit pissarsiassat nussukkat	127
Piffissami sivikitsumi akiitsunit pissat nuussukkat	36
Sanaart. Aningaasaliissutit akiligassatut nalunaarsukkat utertitat	20
Piffissami sivikitsumi akiitsunit akiitsut pissat nuussukkat	<u>6</u>
Uninngasuutit ingerlatsinermeersut	<u>782</u>
Ukioq manna sanaartornermut aningaasaliissutit ingerlatsinermi nalunaarsukkat	(190)
Sanaartornermut aningaasaateqarfimmiit nuussukkat	(199)
Piffissamut sivisuumut attartortitat nutaat (Aningaasaliissutit aqutat – IST–angusanut ilaapput)	301
Attartortitat naliinik nalimmassaaneq	(588)
Piginneqataassutit nutaat – (Aningaasaliissutit aqutat – IST–angusanut ilaapput)	<u>(30)</u>
Aningaasaliisarnermit uninngasuutit	<u>(706)</u>
Aningaasaliussanit uninngasuutit	<u>0</u>
Ukioq manna akiliisinnaassuseq	76
Ukiup aallartinnerani aningaasaatit uninngasuutit	<u>1.063</u>
Ukiup naalernerani aningaasaatit uninngasuutit	<u>1.139</u>

Akiliisinnaassuseqarnermut naatsorsuinerup takutippaa Namminersorerullutik Oqartussat akiliisinnaassuseqarnerat aallartinnerani naanerani assigiinngissutaat qanoq isikkoqarnersoq.

Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuinerminni angusaat isertitani, ingerlatsinermut aningaasartuutini sanaartornermullu aningaasartuutini assigiinngissutsit aallaavigineqarput. Angusap tamatuma Namminersorlutik Oqartussat ukiumi 403 mio.kr.-inik pissarsitippaa.

Piffissami sivikitsumi pisassat akiitsullu nuunneqartut iluarsiiqqineqassapput, tamatumalu kingunerissavaa ingerlatsinermi katillugit 782 mio.kr.-inik Namminersorlutik Oqartussat aningaasanik tigoriaannarnik uninngasuuteqalerneranik.

Taakkua taarsigassarsititsinermut atorallarneqarsimapput, taamaalilluni aningaasat tigoriaannaat allanngortinneqassaaq ilanngaattissat ilanngaatigereerlugit taamaallaat 76 mio.kr.-inik ukioq manna tigoriaannaat allanngortinneqassallutik.

Aningaasaqarnikkut killiffik

	Primo mio.kr.	Ultimo mio.kr.
Aningaaserivinni karsimi uninngasuutit	590	830
Obligationit	473	309
Suliffeqarfinit pissarsiassat	210	83
Suliffeqarfinnut taarsigassarsisitsinerit	2.289	2.390
Boligstøtte-mit taarsigassarsiaritit	1.112	702
Taarsigassarsiaritit allat	192	200
Pissarsiassat allat	799	763
Aktiat	<u>2.747</u>	<u>2.777</u>
Pigisat nalillit katillugit	<u>8.412</u>	<u>8.054</u>

Suliffeqarfinit pissarsiassat	0	20
Piffissami sivikitsumi akiitsut	1.053	1.059
Piffissami sivisuumi akiitsut	600	600
Sanaartornermut- iluarsaaqqinnermullu aningaasaateqarfik	819	620
Oqimaaqatigiissitsinermi konto	<u>5.940</u>	<u>5.755</u>
Akiligassat katillugit	<u>8.412</u>	<u>8.054</u>

mio.kr.**Oqimaaqatigiissitsinermi kontomik naligiissitsineq**

Oqimaaqatigiissitsinermi konto ukiup aallartinnerani	(5.940)
Taarsigassarsiat akilersunnigkallakkat nalinginik iluarsiiisutit	591
Amigartoorutinut alanut iluarsissiiisutit	(3)
Ingerlatsinermi- sanaartornermilu angusat taarsigassarsiat piginneqataassutillu peernagit	<u>(403)</u>
Oqimaaqatigiissitsinermi konto ukiup naalernerani	<u>(5.755)</u>

Aningaasaqarnikkut killiffik – imaluunniit naatsorsuutit – Namminersorlutik Oqartussat pigisai nalillit, akiitsui namminerlu aningaasaatai ulloq 31.12.2013-imi Namminersorlutik Oqartussat naatsorsueriaasiat malillugu naatsorsorneqarsimapput. Nammineq pigisaqarnek isumaqanngilaq Namminersorlutik Oqartussat pigisaqarnerannik, pissutigalugu illuutit nalillit pingaarutillit tjene-stemandinullu soraarnerussutisiassaqaqtitsineq maanna naatsorsueriaatsimi naatsorsuutini ilanngunnearneq ajormata.

Nammineq aningaasaatit 403 mio.kr. qaffariarsimapput isertitat, ingerlatsinermit aningaasartuutit sanaartornermullu aningaasartuutit assigiinngissusaat naatsorsorneqarnerata kinguneranik. Taassumali illuatungaani taarsigassarsitsinerit nalinganik nalimmassaasoqarsimavoq, taarsigassarsitsinerit erniaqartinneqartuniit taarsigassarsiaqaqtitsinerit erniaqanngitsunik taarsiiqallartariaqanngitsumut al-

lanngortitsinikkut. Tamatuma nammineq aningaasaatit 591 mio.kr.-inut appariartissimavai, tassa nammineq aningaasaatit 31.12.2013-imi 5.755 mio.kr.-inngorlutik.

Ilanngussaq 2 – Ukiup ingerlanerani kukkunersiuisut nalunaarutaasa takussutissartaa aamma – uppernarsaanerit il.il.

Ukiup ingerlanerani ataani takussutissiarineqartuni naatsorsuutit- aamma taarsiisitsinermut tunngatilugit nalunaartusiorsimavugut uppernarsaasimallutalu il.il.:

Nalunaarutit immikkut ittut

Inuussutissarsiornermut, Aatsitassaqarnermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik

- Suliniut pillugu naatsorsuutit – Nunaqarfinnut suliniut Nuiki

Pinnngortitaleriffik

- Suliniut pillugu naatsorsuutit – Nuuk Basis Logistik 2013
- Suliniut pillugu naatsorsuutit – CAFF 2010-2012 – ABA aamma Arctic Tern
- Suliniut pillugu naatsorsuutit – Ilisimasavut
- Suliniut pillugu naatsorsuutit – Kalaallit Nunaanni nannunik kisitsineq
- Suliniut pillugu naatsorsuutit – Niisat pillugit misissuinerit

Suliniutit pillugit kukkunersiuinermit ima oqaaseqaateqarfigineqarput:

Nammineq aningaasaliineq

Suliniutini ataasiakkaani naatsorsuutit allattuinermit tapiissutit akissarsiat aningaasartuutillu allat tapiissutit matussuserneqarsimapput. Akissarsiat allat suliniutini nammineq aningaasaliikkani naatsorsuutit allatorneqarsimangillat / suliniutinut immikkoortiterneqarsimangillat.

Kukkunersiuisut malittarisassaas malillugit tapiissutit Avatangiisinut aqutsisoqarfimmit tuunniunneqartut tapiissutit tigusisup nammineq aningaasaliinerit akuersissutigineqartut malillugit tunniussimaneraat kukkunersiuisup misissortussaavaat. Pinnngortitaleriffiup/Grønlands Naturinstitut suliniutinut immikkoortiterlugit akunnerit atorneqartut nalunaarsorneq ajormagit, nammineq aningaasaliisutit suliniutinut ataasiakkaanut akuersissutigineqarsimasunut naapertuunnersut misissorneqarsinnaangillat.

Siunnersuutigarpullu, suliniutit ataasiakkaat aningaasartuutit tamaviisa nalunaarsorneqartalernissaat, tamatumalu kingunerissavaa suliniutit immikkoortiterlugit piffissat atorneqarsimasut nalunaarsorneqarsinnaalernerit.

Suliniutit amerlanersaat nammineq aningaasaliiffigineqarsimapput – akissarsianut tunngassuteqanngitsut - Pinnngortitaleriffiup/Grønlands Naturinstitut suliniutinut nammineq atortuutit atugassaritarsimavaat. Misissueqqissaarnermut atortuusinnaapput, ilisimatusarnermut atortorissaarutaasinnaap-

put, tammaarsimaarnermi atortuusinnaapput il.il. Avataaniit aningaasartuutaasunut tunngassuteqanngillat, kisianni qinnuteqaatini ingerlatsinermut tapiissutitut nalunaarsorneqarsimapput.

Taamaattumik siunnersuutigaarput, siunissami qinnuteqaatini nammineq aningaasaliissutaasuni nammineq atortorissaarutit pigisat atorneqassanersut erseqqissumik allanneqartarnissaat.

Naatsorsuutininik saqqummiussineq

Suliniutinut naatsorsuutit, avataaniit suleqatinit tapiissutinik matussuserneqarsimasut taamaallaat nalunaarsorneqarsimapput. Tamannalu pissutigalugu naatsorsuutit tamakkiisuunngillat, suliniutit ataasiakkaat namminneq aningaasaliiffigineqarsimasut naatsorsuutini ilannguneqarsimannngimmata.

Taamaattumik siunnersuutigaarput, siunissami aningaasartuutit tapiissutinut namminerlu aningaasaliissutitut immikkoortillugit naatsorsuutini suliarineqartassasut.

Akissarsiat

Amerlasooriarluni assersuutigalugu piniartunut A-skat ilanngunnagu akissarsisitsisoqartarsimavoq. Tamanna akileraartarnermut inatsimmik unioqquitsineruvoq, sukkanerpaamillu suleriaaseq aaqqittari-aqarpoq, akissarsialeriffikkut akissarsititsisalnissaq qulakkeerneqarluni.

Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutaat nammineertut

Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutaat nammineertut tassaapput:

- Ilisimartusarfik (universitetet)
- Niuernermik Ilinniarfik – Qaqortoq (tidligere Handelsskolen og Gymnasiet i Qaqortoq)
- Niuernermik Ilinniarfik – Nuuk
- Tech College (siornatigut tassaasut, Sanaartornermik Ilinniarfik Sisimiuniittoq aamma Saviminilerinermut ilinniarfik Nuummiittoq)
- Imarsiornermik Ilinniarfik (den maritime skole)
- Peqqissaanermik Ilinniarfik (sundhedsskolen)
- Inuili (levnedsmiddelskolen)

Suliffeqarfiit taakku ingerlatsinermut siulersuisoqarput namminerlu ukiumut naatsorsuusiortarlutik, uagutsinnik kukkunersiorneqartartut. Suliffeqarfiit tamakkiisumik Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuutaanni ilaatinneqartarput.

Suliffeqarfiit namminneq ingerlasut ukiumut naatsorsuutaat 2013-imeersut kukkunersiorsimavagut, aamma tamarmik nangaassuteqarata uppenarsarlugit atsiorsimavagut. Niuernermik Ilinniarfiulli – Nummersup naatsorsuutaat uppenarsarlugit atsiorneranni ilassutaasunik paasissutissanik imaqarput.

Suliffeqarfiit ukiumut naatsorsuutaat 2013 innersuuppavut aamma ukiumoortumik naatsorsuutit kukkuneriorsimasavut ilanngullugit.

Suliffeqarfiit namminersortitat

Suliffeqarfiit namminersortitat tassaapput:

- Nukissiorfiit
- Mittarfeqarfiit
- Asiaq

Suliffeqarfiit namminersortitat Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuutaanni taamaallaat Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiillu akornganni nuussinert akiligassallu erseqqissarneqartarput, suliffeqarfiit isertitaat, aningaasartuutaat, uninngasuutaat akiitsuilu suliffeqarfiup naatsorsuutaanni taamaallaat nalunaarsorneqartarmata.

Suliffeqarfiit namminersortitat ukiumut 2013-imut naatsorsuutaat kukkuneriorsimavagut, tamarmillu uppersarlugit nangaassuteqanngitsumik atsiorneqarsimapput.

Mittarfeqarfiit pillugit uppersarlugit atsiomeranni, Mittarfeqarfiup sanaartornermik pigisani ernialernissaannik nalikillilernissaannullu periarfissaqartut ilaassutaasumik paasissutissalersimavagut.

Taamatutaaq suliffeqarfiit namminersortitat ukiumut 2013-imut naatsorsuutaat immikkoortut aamma naatsorsuutit kukkuneriorsimasagut innersuussutigavut.

Ilanngussaq 3 - Kukkuersiunerup siunertaa, ingerlannera, annertussusaa akisussaaffinnillu agguataarineq

Kukkuersiunerup siunertaa annertussusaalu

Kukkuersiunerup siunertaraa ukiumoortumik naatsorsuutit uppernarssusiannik qulakkeerneqarnissaa, aammattaaq akisussaaffigaarput naatsorsuutit malunnaatilimmik kukkuneqannginnissaat amigaa-teqannginnissaalu, naatsorsuutillu tunniunneqarnerannit aningaasat atugassarititaasut aningaasaliis-sutaasimasunut, Inatsisartut aalajangiiffigisimasaat allat, inatsisit allallu najoqqutassiat kiisalu isu-maqatigiissutaasimasut suleriaatsillu naliginnaasut, tassunga aamma ilanngullugit Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuuserinermi periusaat aamma nakkutilliinermi atuutsinneqartut ilanngullugit naleqquttuunissaat.

Ukiumut naatsorsuutininik kukkuersiuiineq nunarsuarmi kukkuersiuinermi malittarisassat kalaallit nunaannilu kukkuersiuinermi inatsisit malillugit, Namminersornerullutik Oqartussat naatsorsuuseri-veqarnerat il. il. pillugit Inatsisartut inatsisaat malillugit pilersarusiorneqarpoq ingerlanneqarlunilu.

Kukkuersiuiineq kukkuersiuinermi ileqqussarititat inatsit malillugu ingerlanneqarpoq – pisortat kukkuersiuinermut ileqqussarititaat tunngaviginagit. Tamanna pissutigalugu ingerlatsivimmik kukkuersiuiingilagut taamatuttaarlu inatsisitugut-uparuartuisumik kukkuersiuiineq (inatsisinik maleruagassanillu malitsitsisoqarnersoq misissuineq) annikinnerusumik ingerlanneqarpoq, kukkuersiuiineq pisortat kukkuersiueriaasiat pitsaasoq malillugu kukkuersiuiisoqarsimagaluarpat.

Kukkuersiuiinerit taamaattut erseqqinnerusumik isumaqatigiissuteqartut ingerlanneqarsinnaapput.

Kukkuersiuiineq kukkuersiuinermi maleruagassat atuuttut malillugit pilersarusiorneqartussaavoq ingerlanneqarlunilu, nalornissutaasinnaasutut naliliinerit ataqatigiissarneqarsimasut tunngavigalugit, pingaarnerutinneqartussaallutik ukiumoortumik naatsorsuutini inissitsiterisimanernut, Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuuserinermi nalunaarusiornermilu systemiinut kiisalu sulinermi periusiinut allanut kukkuluttorfiusinnaanerpaatut naliliiffigineqarsimasunut naleqqiunneqarsimanersut. Kukkuersiunerup siunertarinngilaa kukkunernik soqutaanngitsunik ukiumoortumillu naatsorsuutit ataatsi-mut naliliiffigineqarnerannik allannguisussaannngitsunik nassaarniarnissaq iluarsiinissarlunniit.

Nalornissutaasinnaasunik naliliiniarnitsinni tunngavissaraagut paasissutissat pissarsiariniarsimasagut, ilaatigut pissutsinut atuuttunut makkununga tunngapput:

- Inatsisit attuumassuteqartut pissutsillu allat avataaneersunut tunngasut
- Ingerlatat naatsorsuusioriaaserlu atorneqartoq
- Anguniakkat, periusissatut aalajangiussat niueqatigiinnermullu tunngasuni nalornissutaasinnaasut
- Sulinermi periutsit Namminersorlutillu Oqartussat iluani nakkutilliinermut systemi
- Allaffissornikkut aaqqissuussineq, pilersuisinnaassuseq piginnaasallu.

Kukkunersiuiinermi pingaarutilitsigut kukkunernik amigaatinillu pilersitsisinnasunik nassaarutta Namminersorlutik Oqartussat nammineq nakkutilliissutai nalinginnaasut naatsorsuutininik saqqummius-sinissami pingaarutillit misissortussaavagut. Nakkutilliissutit misilerarneqartut tassaapput aaqqis-suussinikkut elektroniskit namminerlu nakkutilliissutit. Taamatuttaarlu Namminersorlutik Oqartussat ukiumut naatsorsuutaannut it-mik atuinermi qanoq sunniuteqarnera misissorsimavarput

Taamatuttaarlu kukkunersiuiineq naatsorsuinermi misissueqqissaarnermik imaqsarsimavoq, kiisalu aningaasaliissutit atuinerillu akornganni nikigassutit pingaarutillit pillugit nassuiaat nalilersorneqaris-mapput.

Kukkunersiuiineq taamaallaat ilanngussanik nuussinerillu pisariaqartutut nalilersimasavut kisiisa mi-sissorsimavagut - imaluunniit malittarisassat immikkut ittut maleqqunneqarata.

Ukiumoortumik naatsorsuutini kukkunerit pingaarutillit iliutsini ilaginnaanernilu piaarinani piaaralu-niluunniit pisimasuusinnaapput. Pingaarutilitsigut kukkunernik pinngitsoortitsinissamut periarfissat, tassunga ilanngullugit peqquserliornerit innarluutillu, pingaartumik nalunaarsuisarnermut systeminik sulinermilu periutsinik aaqqissuussinerit aqutugalugit suliffeqarfiup iluani nakkutilliinerup tutsuigi-nartuunissaanik qulakkeerisussaapput.

Kukkunersiuiinitta ingerlannerani suliassaqarfitta iluani qularneq pisarialik atorlugu pissutsinik malus-sarniartussaavugut taamalu peqquserliornerit innarluutilluunniit allat maluginiartussaallutigit. Kukku-nersiuiinitsinni makkua oqallisigisimavagut :

- ukiumoortumik nalunaarusiap pingaarutilitsigut peqquserliortoqarsimanerata kinguneranik kuk-kunernik imaqsarsinnaaneramik pisortat naliliinerat
- Tamakku pinngitsoortinniarlugit naatsorsuutininut nakkutilliinermullu systeminik pisortat nali-liinerat
- Peqquserliortoqarsimanagera pillugu paasisanik misissuisoqarneranilluunniit pisortat ilisimasaan-nik tusarniaaneq.

Ukiumoortumik naatsorsuutini kukkunerit peqquserliorsimanermik innarluutinillu pissuteqartut kukkunerisuiinermi maluginngitsoorneqarsinnaapput, kukkunerit taamaattut isertorniarneqartarmata isertuunneqarlutilluunniit. Pissutsinik taamaattoqarneranik ilimatsatsitsisunik naammattuuigutta suliffeqarfimmi pisortat qanimut isumaqatigiissuteqarfialugit ilimatsaassaq eqqortuunersoq tunngavis-saqannginnersorluunniit paasiniallugu sukumiinerusumik misissuinerit ingerlattussaavagut.

Kukkunersuiinerup ingerlanneqarnera

Kukkunersuiineq ingerlatissavarput ukiup ingerlanerani kiisalu ukiup naanerani. Kukkunersuiineq aatsaat naammassisarpoq kukkunersuiinermik atsiarluta uppersaagaangatta.

Suliatta annertussusianut aalajangiisuusarput pingaarutilinnik ataatsimut naliliineq qanoq suliassarta-qartiginersoq ukiumoortumillu naatsorsuutit pingaarutilitsigut kukkuneqarsinnaanerannik naliliinerup qanoq innera.

Kukkunersuiinermi uppersaait misiligutinik tigusisarluni – imaluunniit allatut qularunnaarsitsisut - naatsorsuutit eqqortuussusaannik uppersaait misissorneqartarput, tamattuarlu misiligutinik tigusisarluni naatsorsuuserinermi aalajangersakkat akissarsitsinerit-, uppersaanerit- akiliinermilu periusissat malinneqarsimanersut.

Aningaasaliissutinut naatsorsuutit Inatsisartut aningaasaliissutaannut ilassutaasutullu aningaasaliis-sutaannut naleqqersuussimavagut malunnaatilmillu nikingassuteqartut suliffeqarfimmi imaluunniit aqutsisoqarfimmi pineqartuni naatsorsuuserinermi nikingassutaasunut nassuiaataat misissorsimavagut.

Ukiumoortumik naatsorsuutinik kukkunersuiinitsinni uppersaniartussaavagut pigisat ilumuussusaat Namminersorlutik Oqartussanit pigineqarlutut, ammataaq misissortussaavarput naatsorsuutini inissit-itikkat piffissalersugaanersut ukiumoortumillu naatsorsuutini eqqortumik inissitsiterneqarsimanersut. Aamma uppersaniartussaavarput akiitsutigut pisussaaffiit pisussaaffiillu allat, tassunga ilanngullugit pisussaaffinngorsinnaasut assigisaalu Namminersorlutik Oqartussanut tussinnaasut, kiisalu naatsor-suutit inissitsiterneqarsimasut eqqortumillu naatsorsuutini saqqummiunneqarsimasut.

Misissussavarput pisimasut pingaarutilit tamarmik ulloq naatsorsuutinik uppersaalluni atsiorfissaq tikillugu ukiumoortumik naatsorsuutinut eqqortumik ilanngunneqarsimanersut.

Ukiumoortumik naatsorsuutinik kukkunersuiinitsinnut atatillugu kukkunersuiinermi pitsaasumik ileqqussarititaasut malillugit Aningaasaqarnermut Nunamullu Namminermut Naalackersuisoqarfik pisortanut pingaartumik immikkoortuni kukkunerisioruminaatsunut tunngasut pillugit paasissutissat arlaqartut uppersartinniartussaavagut. Tamakku tassaasinnaapput paasissutissat pisussaaffinngor-tussat, soorlu taarsigassarsinermi saqqunaveeqqusiinerit, qularnaveeqqusiinerit, eqqartuussivikkut suliassiissutit peqquserliorerillu, avatangiisinut tunngasut pisimasulluunniit ullup oqimaaqatigiis-

sitsiffiusup naatsorsuutinillu inissitsiteriffiusup kingorna saqqummersut, immikkut ittumik nalorninartorsiorititsinnikkunik qularnartoqarsinnaasut.

Ukiuumut naatsorsuutit ataatsimut isigalugit nalilersimavagut, tassunga aamma ilanngullugu Namminersorlutik Oqartussani kukkuneriuinermi ileqqoq atuutsinneqartoq naammattumik paasissutissanik tunniussinersoq.

Kukkuneriusup nalunaarusiornera

Kukkuneriuinerup naammassinerani kukkuneriusutut ukiumoortumik naatsorsuutit atsiorluta uppernarsartussaavagut. Kukkuneriuinermik atsiorluni uppernarsaaneq nangaassutitaqanngikkaangami ilassutitulluunniit paasissutissiinernik ilaqaraangami makkuninnga ersersitsisarpoq:

- ukiumoortumik naatsorsuutit saqqummiunneqarlutillu kukkunerisiorneqarsimasut inatsisit malilugit naatsorsuutitut nalunaarutaat malillugu suliaasimasut
- ukiumoortumik naatsorsuutit Namminersorlutik Oqartussat pigisaanik akiligassaanillu, aningaasanik kaaviiartitaanik, aningaasarsiornikkut inissisimaneranik Namminersorlutillu Oqartussat ingerlatsinermini angusaanik eqqortumik takutitsisut.
- Sulinermi periutsinik suliffeqarfiullu iluani nakkutilliissutinik pilersitsisoqarsimanersoq, ukiumut naatsorsuutini ilannguneqarsimasunut, aningaasaliissutigineqartussatut nalunaarutigineqarsimasunut tunngassuteqarnersut, Inatsisartut aalajangigaat allat, inatsisit allallu najoqqutassiat kiisalu isumaqatigiissutaasimasut periutsinullu naliginnaasunut.

Kukkuneriuinerup naammassineranut atatillugu ukiumoortumik naatsorsuutitut kukkuneriusutut nalunaarusiortussaavagut, tassani naatsorsuutit naatsorsuutinullu tunngasut pingaarnersaat ataatsimut isigalugu nassuiaateqarfigalugit kiisalu kukkuneriuineq ingerlanneqarsimasoq tassanngalu eqikkaalluni naliliineq taamatuttaaq nassuiaateqarfigalugit. Ukiuumoortumik naatsorsuutinik kukkuneriusuunitsinnut atatillugu erseqqissaatinik, nalunaarusianik assigisaanillu suliffeqarfiup iluani saqqummersimasunik peqarpat, isumarput malillugu pisortat ukiumoortumik naatsorsuutitut isummernissaannut pisariaqartunik taakku nalunaarusiamut ilannguttussaavagut. Taakkua saniatigut ukiup ingerlanerani kukkuneriuinermi nalunaarusiortussaavagut kukkuneriuinerit immikkut eqikkaalluni naliliinissamut tunngavissisut imaluunniit isumarput malillugu pisariaqarsorisagut suliarisimagutsigit.

Kukkuneriusuunitsinnut atatillugu naatsorsuusiornermut nalunaarsuiner Mullu systemiini, Namminersorlutik Oqartussat iluani nakkutilliissutini sulinermiluunniit periutsini allani assigisaanilu sanngeequtinik, amigaatinik innarluttunilluunniit paasisaqarutta taakku Namminersorlutik Oqartussani ulluinnarni aqutsisuiunut nalunaarutigisussaavagut siunnersorlugillu taakku qanoq ikiorserneqassasut. Amigaatit pingaarutillit pineqarpata imaluunniit pisariaqarsorigutsigu pisoq kukkuneriuinermut nalunaarusiamut ilannguttussaavarput. Torersaarnissamut tunngatillugu oqaatigissavarput ukiumoortumik naatsorsuutinik kukkuneriuineq aaqqissuunneqarneq ajormat suliffeqarfiup naatsorsuusiornermut nalunaarsui-

nermullu systemiinik assigisaanillu sanngiissutit, amigaatit innarluutillu tamakkiisuunersut paasinarlugit.

Kukkunersiuinitsinni pissutsinik paasisaqarutta pisortaqatigiinni ilaasortaasunut taarsiiffigigeqqusisutinnorsinnaasunik imaluunniit pinerluutigisimasumut akisussaatinneqarnermik kinguneqarsinnaasunik inatsisit malillugit tamakku pillugit kukkunersiuinermik uppersaanitsinnut ilassutitut paasisutissiisussaavugut.

Kukkunersiuisutut nipangiussisussaataavugut matumalu kinguneranik paasisutissanik isertuussanik kukkunersiuinitsinni paasisatsinnik ingerlatitseqqittussaana. Nipangiussisussaataa nernulli ilaangillat paasisutissat inatsisit atuuttut malillugit iliutsinut tunngasut, suliat eqqartuussivimmit isumaqatigiissitsiniartartunilluunniit aalajangigassat imaluunniit pisortanit nakkutigineqartut imaluunniit nammineq soqutigisanut inatsisitigut illersugaasunut tunngatillugu pisariaqartinneqartutut isigineqartut.

Allatut isumaqatigiissusiortoqarsimanngippat Namminersorlutik Oqartussat elektroniskimik attaveqarfigisussaavarput, tamanna siunertamut tulluartauppat. Internet atorlugu attaveqatigiinnerup kinguneranik paasisutissat allat susassarinnigisaat susassaqqanngitsunit atuarneqarsinnaaneratt eqqasuutigineqarsinnaavoq. Internet atorlugu attaveqatigiinnerup kinguneranik ajoqusernertut akisussaasussaffimmik tigusineq ajorpugut taamatullu suliffeqarfik taamatut akisussaasunnortissinnaanattigu.

Akisussaaffiup avinneqarsimanera

Inatsisit malillugit kukkunersiuinermi ukiumoortumik naatsorsuutitut tunngatillugu Namminersorlutik Oqartussat pisortaat kukkunersiuisullu akornanni akisussaaffeqarneq imatut agguataarneqarsimavoq:

Pisortat akisussaaffiat

Pisortat akisussaaffigaat Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuuserinissaa inatsisini malittarisassat taakkununga atuuttut malillugit pigisanillu aqutsinerup tutsuiginartumik nakkutigineqarnissaa, ilaatigut suliffeqarfiup iluani nakkutilliinermut systeminik tutsuiviginartunik pilersitsinikkut, Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuuserinissaa pigisanillu aqutsinerup naammaginartumik nakkutigineqarnissaa, kiisalu kukkunersiuinermi tunngavissaq pisariaqartinneqartoq piunissaa.

Pisortat akisussaaffigaat sulinermi periutsit kiisalu nalunaarsuinermi nakkutilliinermilu systemit siunertamut tulluartaat atorlugit ingerlatsinerup isumannaatsuunissaanik qulakkeerineq, piaaraluni piaarinaniluunniit kukkunerit pitsaaliorneqarlutillu paasineqarnissaat kiisalu iluarsineqarnissaat siunertaralugu.

Pisortat aamma akisussaaffigaat ukiut tamaasa ukiumoortumik naatsorsuusiortarneq naatsorsuusiortarnermi aalajangersakkani inatsisit naatsorsuusiortanermullu nalunaarummi allassimasut malillugit. Aamma pisortat akisussaaffigaat kukkunersiuisup paasisutissanik tamanik kukkunersiuinermi suliasat aqqinnissaannut pisariaqartinneqartunik pissarsinissaa.

Kukkunersiuisup akisussaaffia

Kukkunersiuisup akisussaaffigaa ukiumoortumik naatsorsuutit suliarineqarsimanissaat suliffeqarfinni namminersortitani naatsorsuusiortarnermut aalajangersakkat inatsisimmi naatsorsuusiortarnermullu nalunaarummi piumasqaataasut malillugit, tassunga ilanngullugit naliliiffigissallugu naatsorsusioriaaseq atorneqartoq kiisalu paasissutissat pisortanit tunniunneqarsimasut naatsorsuutinullu missingersuutit. Akisussaaffigaarput ukiumoortumik naatsorsuutit pingaarutilitsigut kukkuneqannginnisaannik misissuinissaq.

Kukkunersiuisunut inatsit malillugu kukkunersiuisoq tassaavoq inatsisit malillugit imaluunniit namminissarsiorluni ingerlatsinnginnissamut innuttaasunut uppernarsaasarnermi sinniisuutitaasoq. Taassuma iluaniippoq uppernarsaanitsinni Inatsisartut Kukkunersiuinermilu ataatsimiititaliap saniatigut naatsorsuutini atuisut allat eqqarsaatiginissaat.

Isumaqatigiissutit malillugit siunnersuunitsinni ikiorsiunitsinnilu, siunnersuisutut uagut nammineq tamatumunnga akisussaaffeqarpugut.

Kukkunersiuisup uppernarsaatit atortuitut atortui

Allakkatigut allatullu uppernarsaatit, tassunga ilanngullugit elektroniskimik allakkat kiisalu allakkat tigussaasut kukkunersiuinermi pissarsiarineqarsimasut Deloittep kisimi pigisarai. Suleriaaseq atuuttoq malillugu uppernarsaatit sequtserneqarlutilluunniit piiarneqartussaapput ukiut tallimat ingerlareeraangata, uppernarsaat kukkunersiuinermi pingaarutimigut suli nalilittut isigineqanngippat.

Atortut fil-illuunniit Namminersorlutik Oqartussanut tunniunnissaat siunertamut tulluurtuuppat tamanna pissaaq, taamaaliornermi Namminersorlutik Oqartussat atortussat nammineq kisimi atussappagit allamullu ingerlateqqinnagit.

Namminersorlutik Oqartussat atortunik tunniunneqartunik nammineq qanoq atuiumaarneranut tunngasut akisussaaffiginngilagut, atortussamik suliaqarnermi ikiorsiinerput tassungalu tunngatillugu akisussaaffeqarnerput pillugu immikkut allaganngorlugu isumaqatigiissusiortoqarsimanngippat.

Kukkunersiainerup ingerlanneqartup pitsaassusaanik qulakkeerinnineq

Kukkunersiuisunut inatsit malillugu pitsaassutsimik nakkutilliinermut aalajangersakkanik Kukkunersiuisunik Nakkutilliisoqarfimmit ingerlanneqartartunik Erhvervsstyrelsimillu pilersinneqarsimasumik malinnittussaavugut. Kukkunersiuisunik Nakkutilliisoqarfik inunnik pitsaassutsimik misissuisussanik toqqaasarpoq.

Tamatuma kinguneranik suliatta uppernarsatai, tassunga ilanngullugu Namminersorlutik Oqartussanik kukkunersiuiq, misiligutinik tiguisarluni pitsaassutsimikkut misissuiffigineqarsinnaapput.

Kukkunersiuisunik Nakkutilliisoqarfimmi ilaasortat inuillu pitsaassutsimik misissuisussat nipangius-sisussaataapput.

Suliat siunnersuinermit ikiorsiissuteqarnermut allanullu tunngasut

Uppernarsaanermi immikkut ittumik isumaqatigiissuteqartoqartillugu, kukkunersuinermit nalunaarusi-ami tamanna nalunaarutigineqassaaq.

Sulianik siunnersuinermit ikiorsiissuteqarnermullu tunngasunik ingerlatsilersigata naliliiffigisussaa-varput taamaaliorneq kukkunersiuisunut inatsimmi arlaannaannilluunniit illersuisuunnginnissamut aalajangersakkanik naammassinninersoq.

Kukkunersiuisunut inatsit malillugu Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiuvoq immikkut ittumik tamanit soqutigisaqarfiusutut isigineqartoq. Tamannalu tunngavigalugu kukkunersiuisunut inatsisip kukkunersiuisoq suliffeqarfillu kukkunersiutinneqartoq naatsorsuutini atsiormi arlaannaanulluun-niit attuumassuteqannginnissaa. Sulianik siunnersuinermit ikiorsiissuteqarnermullu tunngasunik in-gerlatsilersigata naliliiffigisussaa-varput taamaaliorneq kukkunersiuisunut inatsimmi arlaannaannil-luunniit illersuisuunnginnissamut aalajangersakkanik naammassinninersoq. Siunnersuinermit ikior-siissuteqarnermullu suliasat immikkut isumaqatigiissuteqarfigineqartarput.